

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Gəncədə
seroz xəstəsi
özünü
doğradı

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3 iyul 2017-ci il Bazar ertəsi № 138 (6752) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan hakimiyyəti türmələri boşaldır

Penitensiar sahə inqilabi dəyişikliklər ərəfəsində; **ekspert:** "Cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi çoxdan gözlənilirdi"

yazısı səh.10-da

Deputatın oğlu xalq şairinin bacısı oğlunu niyə həbs etdirdi? - təfəsilat

yazısı səh.2-də

Erməni arxivinə istinadla yazılan kitab ətrafında qalmaqal böyüyür - Müəllif ona irad tutanları üzdənirəq adlandırdı

yazısı səh.3-də

İlin ilk yarısının əsas iqtisadi yekunu - iki ekspert rəyi

yazısı səh.6-da

Təhlükəsizlik ekspertindən Azərbaycandakı "təsir agentləri" barədə mühüm açıqlamalar

yazısı səh.5-də

Separatçı rejim daha bir qanunsuz "seçkiyə" hazırlaşır - kövrək sülhə növbəti təhdid...

yazısı səh.11-də

Bağdadinin ölümü İŞİD-i param-parça etdi - zəifləyən terror qruplaşması ətrafında son gəlişmə

yazısı səh.12-də

Dəhşətli istilər gəlir... fəsadlardan necə qorunmalı?

yazısı səh.14-də

Plastik cərrahiyyənin aldığı canlar - qurbanlar arasında məşhurlar da az deyil...

yazısı səh.15-də

Azərbaycana Rusiyanın silahı yox, "dobro"su gərəkdir!

KREML ÜÇÜN BAKININ ÖNƏMİ ARTIR - YENİ "APREL ƏMƏLİYYATI" ÜÇÜN FÜRSƏT

İşğalçıni sülhə məcbur etməkdən ötrü daha bir şans yarana bilər; "Stratfor"un Rusiya ilə bağlı proqnozlarında maraqlı Qarabağ gözləntisi; **politoloq:** "Ermənistan öz kritik sonluğunu yaxınlaşdırır..."

yazısı səh.8-də

Yasamalıni işdən qovulan başçısı ilə bağlı ilginç ittihamlar

İbrahim Mehdiyevin adı 83 min dollarlıq mənzil fırlıdağına qarışib; o, qaçqının mənzildən çıxarılmasına göz yumub, vətəndaşlar məhkəmələrdə qalıb...

yazısı səh.5-də

Zahid Oruc:
"Rusiya
Azərbaycana
da "İsgəndər"
verə bilər"

yazısı səh.9-da

Toğrul İsmayıl:
"Qurudu
Qazaxdan gətirə
bilmədim, amma
Qazaxıstandan
gətirdim"

yazısı səh.7-də

Akif Nağı:
"Lapşin
səməmi deyil,
ağ yalan
danışır..."

yazısı səh.9-da

3 iyul 2017

• Yunun 30-da Göyçay şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) prezidenti, millət vəkili Elxan Süleymanovun təşəbbüsü ilə nəşr edilən, tarixçi Məhərrəm Zülfüqarlıın "Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq səhifəsi-Göyçay döyüşləri (iyun-iyul 1918-ci il)" kitabının təqdimat mərasimi oldu. Kitabın layihə rəhbəri AVCIYA-nın prezidenti, millət vəkili Elxan Süleymanov, elmi redaktoru siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, əməkdar jurnalist Fuad Babayev, rəyçisi tarix elmləri doktoru, professor Kərim Şükürovdur.

Tədbirdən öncə mərasim iştirakçıları ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini, rayonun Biçir kəndindəki türk əsgəri Mustafa Çavuşun və Qarabaqqal kəndi ərazisindəki naməlum türk əsgərinin məzarını ziyarət etdilər və əkilər qoydular.

Daha sonra Heydər Əliyev Mərkəzində toplantı baş tutdu. Tədbiri giriş sözü ilə açan coğrafiya elmləri doktoru, professor Şövqi Göyçaylı bildirdi ki, 70 illik sovet hakimiyyəti ərzində azərbaycanlıların soyqırımı ilə bağlı həqiqətlər xalqdan gizlədilib. Yalnız 1998-ci ildə Heydər Əliyevin bu hadisələrin əsil mahiyyətini açan fərmanından sonra bu həqiqətlər tarixi araşdırmaların mövzusunda çevrilib. Natiq Elxan Süleymanovun Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri soyqırım

gerçəklərinin dünyaya çatdırılması sahəsindəki fəaliyyətinə danışıdı. Ş.Göyçaylı bildirdi ki, təqdim olunan kitab da həmin fəaliyyətin tərkib hissəsidir.

Göyçay rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mehdi Səlimzadə tədbirin çox mühüm olduğunu bildirdi. O, dərc olunan kitabın mövcudluğunu qeyd etdi. O, kitabın ermənilərin tarixi saxtakarlıqlarının üstünə işıq salacağını da qeyd etdi.

Kitabın müəllifi Məhərrəm Zülfüqarlı Göyçay döyüşlərinin tarixi əhəmiyyətindən və Azərbaycan tarixində tutduğu yerdən danışıdı. M.Zülfüqarlı bildirdi ki, bu istiqamətdə tədqiqatları davam etdirəcək və daha böyük bir tarixi əsər ortaya çıxacaq.

Türkiyə Cümhuriyyətinin Azərbaycandakı səfirliyinin katibi Abdullah Tüylü tədbiri iki

"Erməni terroru bu gün də davam edir"

Deputat Elxan Süleymanovun təşəbbüsü ilə "Göyçay döyüşləri" kitabı təqdim edildi

dövlət arasında qardaşlığın təcəssümü kimi dəyərləndirdi.

Elxan Süleymanov çıxışında bildirdi ki, azərbaycanlılara qarşı ermənilərin törətdikləri soyqırım, erməni terroru bu gün də davam edir. Belə ki, ermənilər Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsini və yeddi rayonunu işğal altında saxlayırlar, altı rayonu isə işğal ərazisində olan Sərsəng su anbarı vasitəsi ilə ekoloji təcavüzə məruz qoyurlar.

Millət vəkili həmçinin ötən il onun təşəbbüsü ilə hazırlanan və qəbul edilən AŞPA-nın 2085 sayılı "Azərbaycanın cəbhəyanı bölgələrinin sakinlərinin sudan məhrum edilməsi" haqqında qətnaməsindən, onun müddəalarının dünya birliyinə, xüsusilə də Ağ Ev administrasiyasına çatdırılması üçün "Ədalətin bərqərar olunması və böyük fəlakətin qarşısının alınması naminə" petisiyası ilə bağlı görülən

işlərdən danışıdı. E.Süleymanov həm qətnamədə, həm də petisiyada Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarının işğal etməsi faktının qabardılmasını ermənilər üzərində ideoloji qələbə kimi dəyərləndirdi.

Deputat bildirdi ki, Göyçayda 1918-ci ildə döyüşlər təkcə mart-aprel aylarında baş verməyib: "Burada həll edici döyüşlər 1918-ci il iyun-iyul aylarında baş verib və qələbə ilə yekunlaşıb. Sentyabrda Bakının azad edilməsi məhz Göyçaydakı qələbənin davamı idi".

Deputat bildirib ki, ermənilər onlara kömək edən bolşeviklər və ingilislərin dəstəyi ilə 1918-ci martından Bakıdan başlayaraq iyuna qədər Azərbaycanı işğal edə-edə Göyçaya qədər gediblər, soyqırım törədiblər. Həmin vaxt Nuru Paşanın rəhbərliyi ilə Türkiyədən Gəncə istiqamətindən gələn türk ordusu yerli könüllülərlə birgə - Qafqaz İslam Ordusu

olaraq erməniləri məhz Göyçayda məğlub edərək qovublar, böyük işğal planının qarşısını alıblar. Həmin vaxt Göyçay ərazisində 1 ay iki gün davam edən döyüşlər Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq səhifəsidir".

Göyçayın Qarabaqqal, Biçir, Qarayazı, Qaraməryəm, İncə kəndləri ərazisində gedən döyüşlərdə Türk Qafqaz İslam Ordusunun 200 əsgəri qəhrəmancasına şəhid olub, 156-sı yaralanıb.

Tədbirdə bildirilib ki, Göyçay döyüşləri zamanı həm kəndlər, həm də döyüşçülərin aclıq və susuzluqdan əziyyət çəkməsinin qarşısını almaq üçün bir neçə yerli nüfuzlu, imkanlı şəxslər onları qida və su ilə təmin etməyə çalışıblar. Onlardan biri də göyçaylı xeyriyyəçi və maarifçi Hacı Rəhim Əfəndi (Elxan Süleymanovun babası) olub.

□ **Elsad MƏMMƏDLİ**

Erməni arxivinə istinadla yazılan kitabla bağlı qalmaqal böyüyür

Müəllif ona irad bildirenləri qaragüruhçu, üzdəniraq adlandı; Dilavər Əzimli: "Bu cür kitablar tariximizə ziyan vura bilər..."

Xəbər verildiyi kimi, bu günlərdə çapdan çıxmış "Haqq-nahaq seçilər haqq divanında" kitabı qərbi azərbaycanlıların böyük bir kəsiminin ciddi etirazına səbəb olub. 100-ə yaxın qərbi azərbaycanlı ziyalı toplantı keçirərək kitabda tanınmış aşığılar haqda yanlışlıqlara və Qərbi Azərbaycanda qədim türk adlarının erməniləşdirilməsinə etiraz ediblər. Bildirilib ki, kitabda istinadların 90 faizi Ermənistan Milli Arxivində saxlanıldığı iddia olunan sənədlərdir.

Qeyd edək ki, kitabın müəllifi "Atatürk Mərkəzi"ndə çalışan Nazir Əhmədli, elmi redaktoru "Atatürk Mərkəzi"nin sədri, deputat, akademik Nizami Cəfərov, rəyçisi isə AMEA-nın Folklor İnstitutunun xarici əlaqələr departamentinin rəhbəri Əli Şamildir. İddiaya görə, kitabda Göyçədə yaşayıb-yaradan ustad sənətkarlardan Ağ Aşıq Allahverdinin, Aşıq Alının, Dədə Ələsgərin doğum tarixləri saxtalaşdırılıb və onların həyatları haqda yanlış, aşığılayıcı məlumatlar verilib. Məsələ təkcə bununla bitməyib. Göyçədə yaşayan yerli türk əhalisinin sayı kəskin şəkildə azaldılıb. Belə anlaşılır ki, uzun əsrlər Göyçədə ermənilər və qeyri-türklər yaşayıb. Oğuzların məskəni olan

Göyçədəki oğuz türkləri haqda heç bir məlumat yoxdur. Kitabda yer alan erməni mənbələrinə istinadlardan belə nəticə hasil olur ki, türklər bu mahalda çox az olublar və hətta gəlmədilər. Ümumiyyətlə, kitab təhriflər və saxtakarlıqlarla zəngindir. Müəllif kitaba elə kəndlərin adlarını daxil edir ki, həmin kəndlərin əksəriyyətində ya kürdlər yaşamayıb, ya da həmin kəndlər Göyçədə mövcud olmayıb. Ağ Aşığın da kürd tayfasına mənsub olduğu qeyd edilib. Ağ Aşığın nəvəsi, Türkiyənin nüfuzlu universitetlərinin birində dərs deyən professor Elbrus Cəfərov N.Əhmədliyə onun baba, nənə tərəfdən kürdlərlə heç bir əlaqələrinin olmadığını, babası Ağ Aşığın türk oğlu türk olduğu

Nazir Əhmədli

barədə məlumat verib. Kitabda həmçinin Göyçədə mövcud olan yer-yurd adları da təhrif olunmuş şəkildə verilib. Əlavə olaraq, göyçəliyə məlum olmayan erməni kəndlərinin adları salınıb. Bir sözlə, Azərbaycanın tərkib hissəsi olan Göyçə tarixi, ədəbiyyatı, coğrafiyası ciddi şəkildə təhrif olunub.

Məsələ ilə bağlı kitabın elmi redaktoru akademik Nizami Cəfərovun rəyini almağa çalışsaq da zənglərimiz cavabsız qaldı. Kitabın müəllifi Nazir Əhmədli isə ona qarşı irad bildirenləri qaragüruhçu dəstə adlandırır və bölgənin 1859-cu ilə aid Kameral siyahısını paylaşır: "Nəşrə hazırladığım Qərbi Azərbay-

can mahallarının Kameral siyahıları ilə bağlı bir qaragüruhçu dəstənin irticası davam edir. Bu qaragüruhçular 3 şüar irəli sürür: 1. Böyük aşığılarımızın doğum tarixlərinin dəqiqləşdirilməsi onları təhqir etməkdir. 2. Kitab müəllifindən donos yazaq. 3. Nazirin nə marağı var bu kameral siyahıları çap etdirir?"

İk 2 məsələni bir kənara qo-

yub, birbaşa 3-cüyə keçmək istəyirəm. Məlum olduğu kimi, osmanlıların işğal etdikləri ərazilərimizdə tərtib etdikləri müfəssəl və icmal dəftərlərini bu sahənin patriarxı sayılan Hüsəməddin Qaramanlı (Ziya Bünyadovla birlikdə) əvvəlcə "Qarabağ əyalətinin müfəssəl dəftəri"ni (1727-ci il), sonra "Naxçıvan sancağının müfəssəl dəftəri"ni (1727-ci il) nəşr etdirib. Sonra "İrəvan əyalətinin icmal dəftəri"ni (1728-ci il) çapa hazırlayıb, ancaq onu çap etdirmək üçün vəsait tapmayıb, çox çətinliklərdən sonra çap etdirdiyi həmin kitabda belə cümlələr yazıb: "Bu mühüm mənbənin nəşri ilə bağlı olaraq müraciət etmədiyimiz səlahiyyətli və imkanlı şəxs qalmadı. Bizi təəccübləndirən onları bu kitabı nəşr etdirmələri üçün imkanları olduqları halda vəsait ayırmamaqları deyil, iç üzvlərini açaraq öz elinin-obasının tarixi keçmişinə nümayişkarane şəkildə biganəlik göstərmələri olmuşdur. Heç gözləmədiyimiz halda bu əsərin çapının həyata keçirilməsini İrəvan əyalətinin ərazisi ilə bağlılığı olmayan bir şəxs, filologiya elmləri namizədi Zəminə xanım Hacıyeva öz üzərinə götürdü. Ümumi mənafeyi üstün tutaraq əsl vətəndaş kimi hərəkət etmiş Zəminə xanıma öz

təşəkkürümüzü bildirir və elmi işlərində uğurlar diləyirik". Çox yaxşı ələyib də yazıb bu sözləri. Bəzi qaragüruhçular, üzdəniraqlar, işverənlər mənə hücum etməkdənsə, bütün Qərbi Azərbaycanlıları haqlı töhmət altında buraxan bu qınağın aradan qaldırılmasına çalışsındılar, bəlkə günahlarının yüzdə birini yuya bilərdilər".

Tarixçi Dilavər Əzimli isə "Yeni Müsavat"a kitabla bağlı mövqeyini bu cür bildirdi: "Kitabın adını eşitsəm də, yaxından tanış deyiləm. Lakin son zamanlarda sanki bir dəb düşüb, hər kəs tarix yazır. Hər bir yerin tarixini yazmaq təqdire layiqdir. Lakin bu cür kitablar yazanda mütləq şəkildə məsləhətləşmək lazımdır. Ən azından müəllifin tarix dərslərindən xəbəri olmalıdır. Bu cür yazanlar məcburdur ki, qədim tarixə, orta əsrə, yeni tarixə də müraciət etsin və müəyyən məlumatlar versin. Lakin təəssüflə qeyd edirəm ki, onların yeni çıxan ədəbiyyatlardan xəbərləri yoxdur və buna görə də köhnə ədəbiyyatdan istifadə edirlər. Vaxtilə sovet dövründə erməni müəlliflərinin imzası ilə çapdan çıxan kitablarından istifadə edirdilər. Təcrübəsizlik bundan irəli gəlir. Şahidi oluruq ki, tarixçilər topoqrafiyanı, etnoqrafiyanı dərinləndirirlər və kitabla köksüz məlumatlar daxil edirlər. Nəticədə də bu cür hallar baş verir. Təəssüflə qeyd edirəm ki, bir çox hallarda kitabla rəy verən şəxslər həmin kitabı oxumurlar, sadəcə, adları dərc olunur. Bu cür kitablar tariximizə ziyan vura bilər".

□ **Xalidə GƏRAY**

Ənam və mənəb bəxşiş olmasa, yaltaqlar da olmaz

Xalid KAZIMLI

Dünyada elə bir insan yoxdur ki, xoş sözdən, tərifdən, iltifatdan xoşlanmasın. Bunları hamı xoşlayır.

Eyni zamanda dünyada ünvanına səslənən tənqidi fikirlərdən məmnun qalan insan da yoxdur. Tənqiddən hamının zəhləsi gedir.

Sadəcə, reallıq və ədalət hissini itirməyən, emosiyalarını daima nəzarətdə saxlaya bilən insanlar var. Onlar tənqid olunanda da, tərifləndəndə də olaya dözümlü, sakit yanaşa bilirlər.

Belə adamlar tərifləndikləri vaxt hesab edirlər ki, həmsöhbətləri filan yerə qədər düz deyir, amma filan epiteti yaşırdıranda şişirtməyə yol verir.

Yaxud tənqidi dözümlü yanaşan ədalətli birisi üzünə qarşı deyilən tənqidi fikirlərin hansılarının gerçək, haqlı olduğunu özlüyündə bilir, amma o sayaq fikirlər əndazənisini aşanda hesab edir ki, burdan beləsi qərəzlidir, haqsız tənqiddir.

Bir də var, günəşlə, böyük tarixi şəxsiyyətlərlə, müqəddəslərlə müqayisə olunan xırda adamlar. Onlar bunu ciddi qəbul edir, havaya girirlər və özlərini gerçəkdən də böyük düha sayırlar. Ertəsi gün kimsə onlarla adi adam kimi davrananda, onları "dahi" adlandırmayanda xətilərinə deyir.

Belələri, prinsipçə, xudbin adamlardır, onlardan dövlətə, cəmiyyətə fayda gəlməz.

Ən adi iradi, dostcasına tənqidi fikri qılınc-qalxanla qarşılayan, düşməncilik ritorikası sayan adamlar da var. Onların da heç kəsə faydası toxunmaz, əksinə, hamıya zərərli deyər.

Nə yazıq ki, Azərbaycan tipli ölkələrdə vəzifəli şəxsləri tərifləmək ənənəsi qədim dövrlərdən gəlir. Bu zaman-zaman elə bir ifrat şəkli alır ki, hətta ölkənin ən ali məclisində belə müzakirəyə səbəb olur, yaltaqlığın qadağan olunmasına dair xüsusi qanun qəbul edilməsi təklif olunur.

İndi kimsə deyər bilər ki, vəzifəli şəxslərin üzvlərinə qarşı təriflənməsi, ali mənəb sahiblərinə yaltaqlıq edilməsi praktikası bütün dünyada, hətta ən aparıcı demokratik ölkələrdə də var.

Elədir. Bu gün ABŞ prezidenti Trampı tərifləyənlər, ona yaltaqlıq edənlər kifayət qədərdir. O biri prezident və baş nazirlər də tez-tez silahdaşlarının tərifli sözlərinə qulaq asmalı olurlar.

Ancaq hər kəs əmin olsun ki, demokratik ölkələrdə vəzifəli şəxslərə münasibətdə edilən yaltaqlıq həm kütləvi xarakter daşımır, həm də ikrah doğuracaq səviyyədə deyil.

Bu sahədə Şərqi ölkələri çox öndədir (yaxud geridədir). Bu regionda yaltaqlığın kitabını yazıblar və yazmaqdadırlar - həm də epopeya şəklində, cild-cild.

Dünənə qədər bir çox məsələlərdə örnək saydığımız Türkiyənin özündə belə yüksək mənəbli şəxslərə qarşı elə yaltaqlıq nümunələri sərgilənir ki, adam iyrenir. Yekə-yekə adamlar, bığlı-saqqallı kişilər əyilib vəzifəli şəxslərin əlini öpməyə cəhd edir və çox vaxt buna nail olurlar, öz arvad-uşaqlarını rəhbər şəxslərə qurban deyirlər, onları ilahi varlıq adlandırırırlar və sair və ilaxır.

Rəhbərlər bu şiti çıxmış təriflərə mətanətlə dözürlər, çünki bu sədaqət, itaət göstəricisidir. Bir lider heç vaxt ona tabe olan, ondan ötrü hər cür fədakarlığa hazır olan şəxslərə "yox, siz belə etməyin", deməz.

Əgər liderlər ifrata varmış tərifli sözləri, əndazənisini aşmış yaltaqlıqı sakit, normal qarşılayırsa, bu aşağı ranqlı insanlar arasında məddahlıq yarışının başlanmasına səbəb olur. Rəhbəri tərifləyib qabağa gedənləri, sərvət, mənəb yiyəsi olanları görənlər başqaları da bu yarışa qoşulur və yaltaqlıq absurda qədər genişlənir, kütləviləşir.

Hətta gün gəlir ki, rəhbərə qarşı münasibətdə öz ləyaqət və şəxsiyyətini qoruyub saxlamaq istəyən, yaltaqlıq, məddahlıq etmək istəməyənlər oyundankənar vəziyyətdə qalır, yadfikirlər, dikbaş kimi görünürlər.

İfrata varmış yaltaqlığın, məddahlığın qarşısını hansısa qanunla, inzibati tədbirlərlə almaq mümkün deyil. Bundan ötrü çox bəsit addımlar atmaq lazımdır. Ən çox təriflənen rəhbər yaltaqlara qulaq assa da, onlara ənamlar, mükafatlar, yüksək postlar verməməlidir. Onda yaltaqlıq yarışa dayanacaq. Karyeristlər görənlər ki, yaltaqlıq eləməyin xeyri yoxdur, daha yaltaqlara vəzifə, ənam vermirlər.

Onlar elə bir tipdendirlər ki, boşuna nəfəs tükətməzlər, ağacda almanı qoşa görməsələr, selbə atmazlar.

Yaltaqlığın ərşə qalxdığı cəmiyyətlərdə isə xeyir-bərəkət, haqq-ədalət olmaz, daha çox əliyərilik, oğurluq, satqınlıq olur.

Dara düşəndə həm üstünə qaçırıq, həm ondan qaçırıq. Azərbaycanda polis olmağın qəribə təzadıdır bu. Polis həm də bütün dünyada ən vacib orqan, instituttur. Əziyyəti, zəhməti də boğaza qədr. Gün ərzində hamıdan fərqli və çox çalışırlar. Həm də daha ağır ittiham, qımaq obyektidirlər. İndilik bütün qımaq və ittihamları qoyaq kənara. Çünki polis həm də o adamdır ki, bəzən günlərlə ailəsindən xəbər tuta bilmir. Övladının üzünü gecə də, gündüz də ancaq onlar yuxuda olanda görür. Sevdiklərinin üz cizgisini yadırgayır hərdən.

Jalə MÜTƏLLİMOVA

Şəhid olmağa hazır, vicdanlı, ədalətli polislərin məhz belə olduğunu kimsə dana bilməz. O üzden ilin üç yüz altmış beş gününün bir-cəciyində onlar haqda müsbətə köklənək. Bunun özü də polisə münasibətdə ədalət, vicdan göstəricisi, vətəndaş münasibəti olar. Əminəm hərənin tanıdığı və sevdiyi ən azı bir yaxşı polis dostu var. Bu gün mənim ağılımdakı yaxşı polisdən danışacağam.

Yəqin yaşadım olan jurnalistlərin bir xeylisi xatırlamış olar. İllər öncə "Sahil", köhnə "26-lar" bağı yaxınlığından başlayan dəhşətli mitinqi. Polis mərkəzi küçələrə girişə icazə vermir, çünki aksiya icazəsizdir. Muxalifətçilər aksiyanı reallaşdırmaq istəyir. Jurnalistlərə polisə aksiyaçılar arasında qalıb.

Bu qarışıqda haradansa əlində daş-kəsək toplanan bir dəstə adam peyda oldu. Düzünə qalsa onları nə polis, nə də mitinqçilər tanıyırdı. Çünki hər kəsə hücum eləyir, daşlayırdılar. Elə jurnalistləri də. "Sahil" metrosunun yanında bir polis nəfəri mənə mağazalardan birinə keçib qorunmağı təklif edəndə anladım ki, vəziyyət çox ciddi və ağırdır. Nə desən ola bilər. Düzü mağaza sahibi kimliyimi bilmədiyini üçün mənə iğmə buraxmadı. Polis bu məqamda ikinci təklifdə bulundu: "Arxamda dayan! Öne keçməyə cəhd etmə!". Peşə marağı üstün gəldi. Bir addım qabağa atar-atmaz bir onu gördüm ki, müdafiəmə qalxan polis əli ilə mənə bərk itələdi və önümə keçdi. Sonra da əlindəki dəbilqəsini üstümə tutdu. Gözümü açanda gördüyüm mənzərədən bir az da üşəndim. Adam mənə

Ağılımdakı yaxşı polis...

nə gələn daşın qarşısına keçdiyi üçün sifəti ciddi yaramamışdı. Sonra o, polis yanındakı digər xanıma da yaralı olduğu halda kömək elədi. Həmkarımla birgə cib dəsmalımızı polisin üzünə sıxdıq. Qanı saxlaya bilmədik. O isə "qorxmayın, burdayam, siz qorxmayın" deyirdi. Ara nisbətən sakitləşdi. Bizi təhlükəli küçələrdən çıxardı, onun özünü isə təcili yardım maşını ilə götürdü. Çoxlu qan itirmişdi. Bircə ona pis olmuşdum ki, adama təşəkkür eləmədim. Həm də kimliyini bilib sonradan səhhətiylə maraqlanmaq şansım olmadı.

O aksiyadan təxminən dörd il keçmişdi. Milli Məclisindən müsahibədən qaçırdım. Xidməti maşından düşən rütbəli polis əməkdaşının üzümə gülümsəməsi ilə qarşılaşdım dayanacaqda. Əvvəl əməlli çıcıldandım ki, bu polis niyə üzümə gülümsəyir ki?!..Hirsimi anlamışdı, o üzden tələsik yaxına gəlib, sifətindəki kobud çapıq izinə işarə elədi. Mən sizi maşından tandı, amma deyəsən yadınızda qalmamışam? Həmin polis idi. Təşəkkür borcum olan adam. Dörd ilə yaxın zaman keçmişdi, mənə qoruyan polisin üzündə isə dörd il öncə mənə atılan daşın çox dərin

və kobud izi dururdu. "Üzünüzə görə üzr istəyirəm, cənab kapitan" dedim. Bir də təşəkkür borcumu ödədim ona. Düzü, dörd il öncə fədakarlıq eləyən polis, mənə ailəmdəki qardaş qədər doğma gəldi. Elə indi də elədir. Həmin günün dəhşətindən bir az danışdıq. Sonra sağıllaşdıq. O xidməti ma-

gerçək istedad, savad, bacarıq, vicdan, ədalət sahibidir, onun başı ağrısız olmaz. "Vurmağa" məqamı gəzərlər. Məqam düşdümü, "vudarlıq eləyən polis, mənə ailəmdəki qardaş qədər doğma gəldi. Elə indi də elədir. Həmin günün dəhşətindən bir az danışdıq. Sonra sağıllaşdıq. O xidməti ma-

sevdiklərinizə. Çünki siz onlar, onlar da sizinlə güclüdür.

Bir də bu bir azərbaycanlı qadının, ananın, jurnalistin sizə müraciətidir polis həmkarlar. Hə, məhz həmkarlar. Çünki siz cinayətə qarşı çıxırsınız, biz cinayətin səbəblərini araşdırırıq. Siz ədalətsizliklə mübarizə aparırsınız, biz ədalətə gətirən yollardan yazırıq. Bir ortağ məqamımız da bu ki, məmləkətdə siz də ən çox söyülənsiniz, biz də. Sizi bilmirəm, biz, yəni media əhli artıq vərdiş eləmişik. O üzden siz də qoşulun bizə, gəlin bunu yaxşı tərəfə yozaq. Yəni o yerdə ki, bütün mənfisi-müsbəti ilə çalışan peşə sahibləri var, demək ki, ən çox söyülən onlar olacaq. Bizim cəmiyyətin bir qəribəliyini də bu, ən çox söyüləndən, həm də ən çox umurlar. Yəni sizə də, bizə də həm ehtiyac var, həm də daha çox umacaq. İndilik bizi qoyuram kənara, nədən ki, peşə bayramımıza hələ xeyli var. Bu arzum sizədir, sənədir, qardaş, dost, sevgili, ər, ata, övlad vətəndaş olan Azərbaycan polisi. Bütün haqlı mübarizələrdə qalıb ol! Unutma, məmləkətə jurnalistin, müəllimin, həkimin, sərhədçinin, lap elə vergi müfəttişinin ən yaxşısı kimi, polisin də əlası lazım, nanəcibi, nankoru yox. Bayramın mübarək! Haqqın yanında, nahaqqın qarşısında tapım səni həmişə! Çiyinlərini vicdanının çəkə bilməyəcəyi yükəndən qoru! Ədalətə göz yumma! Çünki vətənin də, vətəndaşının sənə vicdan və ədalətinə ehtiyacı var Azərbaycan polisi...

“Saqib Məmmədov və onun dəstəsinin üzvləri ifşa edilərək ailəməz vurulmuş zərəri ödəməsələr, küçələrdə qalmağa məcbur olacağıq. Anam uzun sürən məhkəmə proseslərində müxtəlif xəstəliklər qazanıb, atam qan təzyiqi xəstəliyinə tutulub, normal iş fəaliyyəti ilə məşğul ola bilmir”. Bu sözlər Yasamal sakini Günay Səfərlinin Yasamalın işdən qovulan icra başçısı İbrahim Mehdiyevin də adı qarışan dələduzluq əməlinə birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya etdiyi şikayət məktubunda qeyd edilib. Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsinin 3-cü kurs tələbəsi olan G.Səfərli birinci xanuma yazdığı məktubda ailələrinin üzvləşdiyi qanunsuzluqlar və dövlət qurumlarının hərəkətsizliyi detallı şəkildə qeyd edib.

Onun atası Arzu Səfərli “Yeni Müsavat”a deyib ki, uzun illər Ədliyyə Nazirliyinin əməkdaşı olub, hazırda təqaüddədir: “Yasamal rayonu, Yeni Yasamal-1 küçəsi, ev 13 ünvanlı binanın 10 sayılı mənzilini 83 min dollara almışam. Ev çıxarışla Həsən Novruzovun adına idi. Pul rəsmən ona ödənilsə də, biz onun qayınatası Saqib Məmmədovun təşkil etdiyi fırıldaqın qurbanı olmuşuq. Belə ki, bizə satılan mənzil əvvəllər Şirzad Qəhrəmanova məxsus olub. Həmin mənzildə qaçqın düşən bir vətəndaş yaşayıb. Sonradan qaçqın oradan Saqib Məmmədov tərəfindən çıxarılıb, dələduzluq yolu ilə onun əlindən alınıb. Saqib Məmmədov uzun illər Yasamal rayon 22 sayılı Mənzil İstismar Sahəsinin reisi olub. O, Şirzad Qəhrəmanova məxsus mənzili saxta əsaslar yaratmaqla kürekəni Həsən Novruzovun adına sənədləşdirib. Bu hərəkətlər 2004-2005-ci illərdə olub. Biz həmin mənzili 2009-cu ildə almışıq. Həmin vaxt Həsən Novruzovun əlində mənzilə dair çıxarış vardı. Bizə mənzili məhkəmə yolu ilə əldə etdiklərimiz deməmişdilər. 2014-cü ildə Şirzad Qəhrəmanov qaçqının mənzilindən çıxarıldığını, mənzilin bir başqa şəxsin adına keçirildiyini və satıldığını öyrənib. Həmin vaxt ailəm ilə birgə mənzildə 5 il idi ki, yaşayırdıq. Mən vicdanlı alıcıyam. Ş.Qəhrəmanov məhkəməyə müraciət edərək əmlakının ona qaytarılması iddiası ilə çıxış etdi. Məhkəmə bizim mənzildən çıxarılmamızla bərabər 83 min dolların mənə qaytarılmasını qət etdi”.

A.Səfərli məsələnin bu həddə çatmasında Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin işdən qovulan başçısı İbrahim Mehdiyevin də rolunun olduğunu deyib: “Saqib Məmmədov 2004-2005-ci illərdə saxta əsaslarla məhkəmə qərarları alıb və mənzili əldə edəndən sonra İbrahim Mehdiyevin sərəncamı ilə mənzilə order yazı-

Yasamalı işdən qovulan başçısı ilə bağlı ilginç ittihamlar

İbrahim Mehdiyevin adı 83 min dollarlıq mənzil fırıldaqına qarışmış; o, qaçqının mənzildən çıxarılmasına göz yumub, vətəndaşlar məhkəmələrdə qalıb...

lib. İbrahim Mehdiyev mənzilə yerləşdirilən qaçqının oradan çıxarılmasına faktiki olaraq göz yumub və Saqib Məmmədova şərait yaradıb ki, həmin mənzilə çıxarış alsın. İbrahim Mehdiyev vaxtında mənzildən qaçqının çıxarılmasına göz yummasaydı, yəni ona verilən səlahiyyətləri layiqincə yerinə yetirsəydi bu gün ailəmiz çox pis bir durumla üz-üzə qalmazdı. Biz vicdanlı

alıcı olsaq da, 3 ildir ki məhkəmələrdəyik. Mənzilin alınması üçün ödədiyimiz 83 dolları geri ala bilmirik”.

A.Səfərli deyir ki, məhkəmə eyni zamanda qeyd edilən mənzilin sənədlərinin saxtalaşdırılması və dələduzluq əməlləri ilə bağlı xüsusi qərar çıxarıb. Qərarada araşdırılması üçün Yasamal Rayon Prokurorluğuna göndərilib. Prokurorluqda həmin xüsusi

edən məhkəmə araşdırmalarına cavabdeh kimi dəvət alan Həsən Novruzov və onun qayınatası Saqib Məmmədov heç bir məhkəmə iclasına gəlmədi. İndi isə sonuncu məhkəmə qətnaməsi öz qüvvəsini alıb icraya yönəlmədən bir müddət keçəndən sonra həmin qərardan Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti verdilər və bununla həmin qətnamənin icrası dayandı. Onlar müəyyən qədər vaxt qa-

zandı. Halbuki, cavabdehlər həmin qərardadla birgə bələndirilmiş xüsusi qərardan araşdırılması üçün Yasamal rayon prokurorluğuna dəfələrlə dəvət alıblar. Orada dindiriliblər. Yeni qətnamədən məlumatlı olmuşdular. İş mülki qaydada hazırda Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin hakimi Xuraman Məmmədovun icraatındadır”.

A.Səfərli qeyd edir ki, məhkəmə qətnaməsi ilə Saqib Məmmədovun kürekəni Həsən Novruzovdan 83 min ABŞ dollarının tutularaq ona qaytarılması qət edilib. Lakin o pulu qaytarmaqdan imtina edir: “Bütün bu işlərin arxasında Saqib Məmmədovun dələduz və saxtakarlıq əməlləri dayanır. Belə ki, 2014-cü ildən indiyədək müxtəlif instansiyalarda davam

etdirilir”.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Təhlükəsizlik ekspertindən Azərbaycandakı “təsir agentləri” barədə mühüm açıqlamalar

İlham İsmayıl: “Bura bir çox kəşfiyyatların bəlkə də ən rahat işlədikləri ölkədir”

Azərbaycanın qonşu ölkələrin və Qərbin xüsusi xidmət orqanlarının maraqlarında olması ilə bağlı hər zaman fikirlər səslənir. Rusiya-Qərb əlaqələrinin soyumasından və Amerika-da prezident dəyişiklərindən sonra belə iddiaların sayı durmadan artır. Artıq rəsmi Bakının seçim etmək zamanının olduğu barədə mövqelərə də rast gəlmək mümkündür.

Sabiq MTN polkovniki, təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl bildirdi ki, əgər bir dövlətin digər dövlətdə maraqları varsa, mütləq xüsusi xidmət orqanlarının həmin dövlət marağında olacaq: “İlk növbədə dövlət qonşularının maraqlarında olub. Bizim də qonşular məlumdur. Su sərhədi kimi Qazaxıstan da qonşumuzdur. Amma bu dövlətin Azərbaycanda marağı yoxdur. Rusiya, İran, hətta qonşu dost Gürcüstanın da ölkəmizdə maraqları hər zaman olub. Ermənistan məlumdur. İki düşmən ölkənin daim xüsusi xidmət orqanları digərinin ərazisində işləyir, məlumatlar toplayırlar. Geopolitik baxımından da dövlətlərin digər yerlərdə maraqları olur. Aydın məsələdir ki, ABŞ və digər beynəlxalq güclərin də Azərbaycanda maraqları var. Amma bu maraqlar səviyyə baxımından fərqlənir. Məsələn, Rusiya və İranın xüsusi xidmət orqanlarının ölkəmizdəki maraqları qədər Fransa və başqa Qərb dövlətlərinin maraqları yoxdur. İsrailin də ölkəmizdə maraqları çoxdur. Yeri gələndə dostluq, yaxın əlaqələrdən istifadə edib, qonşularımız haqqında məlumat toplayırlar. Hər bir dövlətin siyasi və iqtisadi baxımından özünəməxsus maraqları olur. Dost, qardaş ölkə Türkiyənin də Azərbaycanda maraqları az deyil. Amma bu fəaliyyət Azərbaycan əleyhinə yönəlməyib. Azərbaycan elə bir ölkədir ki, burada xarici xüsusi xidmət orqanları fəaliyyət göstərsə, bunun dövlətimiz əleyhinə başa düşmək doğru deyil. Bura bir çox kəşfiyyatların bəlkə də ən rahat işlədikləri ölkədir. Çünki bu kəşfiyyatlar bizim əleyhimizə fəaliyyət göstərmir. Məsələn, İsrail kəşfiyyatının bizə qarşı bir marağı yoxdur, əksinə Azərbaycan vasitəsilə Rusiya, İran kimi dövlətlər barədə məlumat əldə edir. Bu məlumatlar da müəyyən məsələlərə təsir edə bilər.

Amerika da burada rahat işləyə bilər. Bu dövlət Azərbaycan əleyhinə işləyəsi deyil. Azərbaycan şimal və Qərbin maraqlarının toqquşduğu yerdir. Hər iki tərəf burada möhkəmlənmək istəyir. Bu baxımdan Amerika Rusiya barədə buradan rahat şəkildə məlumatlar əldə edə bilər. Birmənalı başa düşmək lazımdır ki, xarici xüsusi xidmət orqanlarının Azərbaycanda fəaliyyət göstərməsi dövlət əleyhinə deyil. Xüsusi xidmət orqanlarının fəaliyyət göstərmək üçün əraziləri genişdir. Azərbaycanda hansı ölkənin marağı varsa, həmin dövlətin xüsusi xidmət orqanının burada olması normaldır”.

İ.İsmayıl xüsusi xidmət orqanlarının ölkələr daxilində fəaliyyət göstərmələrinin mənfi və ya müsbət olması ilə bağlı yaranan suallara da aydınlıq gətirdi: “Tutaq ki, hər hansı bir dövlət, məsələn, Rusiya və İran olsun, Azərbaycanın hazırkı mövqeyindən, apardığı siyasətdən razıdır, amma ölkəmiz daxilində dövlət əleyhinə hər hansı bir iş aparılır. O zaman aparılan bu iş həmin dövlətlərin də mənafələrinə ziddir. Ona görə də dərhal həmin məlumat dövlətə çatdırılır. Çünki onlar marağında olurlar ki, indiki dövlət, hakimiyyət sarsılmasın. Rusiya və İranın adını biz çox hallandırırıq, amma o demək deyil ki, bizə düşmən münasibəti bəsləyirlər. Digər tərəfdən, mümkündür ki, Azərbaycan daxilində fəaliyyət göstərən bir ölkənin xüsusi xidmət orqanı digər dövlətlərin maraqlarına cavab verməsin. Lap Ermənistanın özü belə olar bilər ki, apardığı siyasət Kremlin maraqlarına uyğun olmasın. Məsələn, o zaman Rusiya Azərbaycana deyə bilər ki, filan vaxt Xankəndindən ərazilərini zə top atılacaq. Əslində xüsusi xidmət orqanlarının bir-birilə əməkdaşlığı bu şəkildə olur”.

□ Cavansir ABBASLI

Amnistiya gözlənilən vaxt açıqlandı

Yaxın vaxtlarda amnistiya veriləcəyi gözlənilir. Bu barədə Modern.az-a Əfv Məsələləri Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyev amnistiya gözlənilməsinə aydınlıq gətirərək deyib. O, amnistiya aktının ötən il tətbiq olunduğunu xatırladı.

“Novruz baramında əfv sərəncamı verildiyini, 2016-cı ilin mayında amnistiya tətbiq olunduğunu nəzərə alsaq, yeni bir amnistiya veriləcəyi gözlənilir”, - deyərək qeyd edib. Növbəti amnistiya aktının tətbiqinə gəlincə, Komissiya üzvü bunları bildirdi: “2018-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulmasının 100 illiyi və mərhum prez-

dent Heydər Əliyevin anadan olmasının 95 illiyi ərəfəsində amnistiya verilə bilər. Hər halda indidən qəti fikir söyləmək çox tez-

dir. Amma əminliklə deyə bilərik ki, bu ilin sonuna qədər amnistiya tətbiqini real hesab etmirəm”.

Xatırladaq ki, ötən il Azərbaycan Respublikasının birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə “28 May” - Respublika günü münasibətilə amnistiya elan edilib. Amnistiya qərarı ümumilikdə 10868 nəfərə şamil olunub. Amnistiya qərarı azadlıqdan məhrumetmə yerlərində cəza çəkən 3545 məhkumə tətbiq edilib. Onlardan 2842 məhkum cəza çəkməkdən azad olunub, 635 məhkumun cəzasının çəkilməmiş müddəti 6 ay azaldılıb və 68 məhkumun narkomaniyadan məcburi müalicəsi müvafiq məhkəmənin qərarı ilə ləğv edildikdən sonra onlar azad edilməsi qərara alınıb.

Xlor satan ağsaqqalın əhvalatı

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Bir xlor satan ağsaqqal var. Üz-gözündən, əyin-başından kasıbcılığın, miskinliyin son həddi yağır. Sanarsan Maksim Qorkinin əsərlərindəki fəhlə, proletar obrazlarından biridir. 19-cu əsr rus əyalətində yaşayan təhkimli kəndlilərə də bənzəyir, Oskar Şmerlinqin, Yozef Rotterin, Əzim Əzimzadənin "Molla Nəsrəddin" jurnalı üçün çəkdiyi rəsmlərdəki tiplərə də. Sözləşmə, mollaşdırılmaqlardan kiminsə (deyərsən Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevindir) xatirələrində bu tiplər haqda maraqlı rəy var. Deyir biz jurnalda bu tiplərin rəsmini verirdik, bəziləri karikatura çəkdiyimizi, şişirtməyə yol verdiyimizi zənn edirdi, halbuki, bu adamlar Tiflisin, Bakının, İrəvanın, Şuşanın, Naxçıvan və Təbrizin küçələrində dolaşan real insanlar, rəsmlərdəki də onların sifəti idi. Qərindədir, bənzər söhbəti İcərişəhərdə yaşayan rəssam, heykəltəraş Mirteymur bəydən də eşitməmişəm. O da deyirdi ki, məzəli fiqurcuqlar şəklində düzəltməyi balaca adamları Bakı küçələrində canlı müşahidə edib.

Bu uzun haşiyəyə bir əlavəmi də edim, çünki çoxdandır ürəyimdə daşıyıram. Məncə, bizim "Molla Nəsrəddin" jurnalında böyük əməyi olan həmin 2 alman mənşəli rəssamı - Şmerlinq və Rotteri unutmamız heç yaxşı hal sayılmamalıdır. Gərək onların xatirəsini yaşatmaq üçün nəşə etmiş olaydıq indiyə qədər. Yoxsa elə alınır Əzimzadə özümüzünkü olduğu üçün əziz sayırıq, almanları isə unutmuşuq. Bu da bizim multikultural mədəniyyət siyasətimizə heç uyğun gəlmir. Misal üçün, Bakıda rumın bəstəkarı, yeri gələndə Azərbaycanla heç bir əlaqəsi olmayan İonesko-ya heykəl qoyulub, özü də 8-ci mikrorayonda. Tanımayan olsa 8-ci mikrorayonun bizdə nəşə klassik musiqi beşiyi-filan olmasını zənn edərdi.

Qayıdaq xlor satan kişiyyə, uca Kosmos köməyi olmuş, gör bizi haralara apardı çıxartdı. Görünür onun da uzaqdan gəlməsinin - xloru Sumqayıtdan gətirməsinin sözün uzanmasına təsiri oldu. Düzü heç bilmirəm indi xlor Sumqayıtdan gəlir, ya başqa yerdən. Təzəlikcə Naxçıvan sementi alandan sonra mən ölkəmizdən hər şey gözləyirəm. ("Bunu hansı yolla gətirirlər" sualına satıcı bəlkə də məzə üçün "Əşşi, Bakıda, Dərnəgül yolunda doldururlar" cavabını vermişdi). Hə, bax bu xlor satan ağsaqqal hər dəfə qapımızı elə döyür, elə çırpır sanki həyatdan bütün intiqamını almaq istəyir. Sanarsan ağır, pis qoxulu kanistrləri əzabla daşmasının hirsini bizim qapıdan çıxmaq fikrindədir. Bu baxımdan mən ona heç vaxt "qapını asta döy" deməyə ürək eləmirəm. Hərdən ağılımdan keçir ki, o qapını bayırdan çırpanda mən də içəridən döyməyə başlayım. O üzəndən, bu üzəndən döyülən qapıların səsi bəlkə harasa çatdı, bəlkə kimsə bizi eşitdi. Ola bilməz ki, bu boyda kainatda biz tək qalaq. Bu siqnalı əvvəl-axır kimsə almalıdır.

Bir başqa variant da var. Düşünürəm ki, bəlkə bu ev xlor satan ağsaqqalıdır, biz buranı zorla müsadirə eləmişik. Qanunsuz məskunlaşmışıq. Məcburi köçkünleşmişik, bir milyon qaçqınlanmışıq, nə bilim, kişinin evini didərginləşmişik? Kişi hər dəfə evinin qapısını döyür, biz isə onu heç kəndərə, üzərinə hansısa çinlinin əyrim-üyürüm hərlərlə həkk elədiyini "Velkome" sözünün üzərinə buraxmışıq.

Bizdə xlor demək olar heç nəyə lazım deyil, ancaq mən hərdən ağsaqqaldan xlor alıram. Kişinin qaytardığı qalıq qəpiklərindən, nəticədə cibimdən bir müddət xlor iyi gəlir. Cibim həmin vaxtlar çox təmiz olur. Çox vaxt isə qapının gözlüyündən ağsaqqalı izləyirəm. O yorğun və ümitsiz halda pilləkən meydançasında dayanıb köksünü ötürür, sonra başqa qapıları döyməyə gedir. Bizim blokda onun hirsle çırpmadığı qapı yoxdur. Hamı da buna öyrəşib.

On beş gün qabaq başqa mənzilə köçdüm. İki bazarlıq xlor satan gəlmir. Ümid edirəm o sağ-salamatdır, siz də həmişə sağ-salamat olasınız.

Azərbaycana Rusiyanın silahı yox, "dobro"su gərəkdir!

Dağılıq Qarabağ probleminin həlli hələ ki, böyük ölçüdə Rusiyadan asılı olaraq qalır. Kreml isə belə görünür, ixtilafın nizamlanmasını özünün prioritetləri sırasına salmağa tələsmir. Bu üzəndən Azərbaycan istəmə də, istəməsə də, artıq üç ildən çoxdur Qərbin sanksiyaları altında olan Rusiyanın daxilində və ətrafında cərəyan edən prosesləri, əlverişli da Moskvanın Cənubi Qafqaz siyasətindəki gəlişmə və korrekləri diqqətlə izləmək zərurətdir.

Bu arada ABŞ-ın "kölgə kəşfiyyatı" sayılan "Stratfor" özəl analitik şirkəti Kremlin yeni hərbi planları ilə bağlı proqnozlarını açıqlayıb. Proqnozlarda maraqlı detallardan biri kimi, qeyd edilir ki, az qala son 20 il ərzində ilk dəfə Rusiyanın hərbi büdcəsi 5% ixtisar edilib. "Bu, o deməkdir ki, Kreml müdafiə sahəsində tələbatın prioritetliyinin müəyyənləşdirilməsi baxımından çətin qərarlar verməyə məcburdur" - hesabatda bildirilir.

"Stratfor" analitiklərinə görə, maliyyə məhdudluğu səbəbi ilə Rusiya öz gücünü daha dəqiq nizamlamalı və dənizlə bağlı iddialardan əl çəkməlidir. "Bütün qüvvələr cənub və qərb hərbi dairələrində cəmləndiriləcək. Həmin qüvvələr isə Baltikyanı ölkələr, Ukrayna və Qafqaza görə cavabdehirlər", - deyir proqnozlarda vurğulanır. Yeni söhbət həm də Azərbaycanın da daxil olduğu Cənubi Qafqaz regionuna Rusiyanın artan diqqətindən gedir.

***

Lakin Rusiyanın öz müdafiə xərclərini son 20 ildə ilk dəfə azaltmaq məcburiyyətində qalmasının əslində ölkəmizə, Qarabağ məsələsinə daha çox dəxli var. Söhbət nədən gedir?

Əvvəla, müdafiə xərclərinin azalması Rusiyanın büdcə gəlirlərinin azalmasını nəticələndirir. Məsələ ondadır ki, Azərbaycan Rusiyanın əsas silah alıcılarından biridir. Silah satışından gələn gəlirlər isə beynəlxalq sanksiyalar üzündən iqtisadiyyatı çətin duruma düşən Rusiyanın büdcəsində əhəmiyyətli yer tutur. Demək, bu həssas dönmədə Kreml üçün silah bazarını qoruyub saxlamaq və genişləndirmək prioritet kimi ortaya çıxmaqla yanaşı, Azərbaycan kimi ənənəvi silah alıcılarının Rusiyadan ötrü önemi də artır.

Məlumdur ki, Azərbaycan başqa dövlətlərdən də silah və hərbi texnika alır. Deməli, Rusiyanın öz büdcəsini artırmaq üçün həmin dövlətlərlə daha sərbəst rəqabətə girecəyini (bura enerji bazarı uğrunda rəqabətətin kəskinləşməsinə də əlavə

Kreml üçün Bakının önəmi artır - yeni "aprel əməliyyatı" üçün fürsət

İşğalçını sülhə məcbur etməkdən ötrü daha bir şans yarana bilər; "Stratfor"un Rusiya ilə bağlı proqnozlarında maraqlı Qarabağ gözləntisi; **politoloq:** "Ermənistan öz kritik sonluğunu yaxınlaşdırır..."

ələmək olar), nəticə etibarilə Azərbaycan üçün də müəyyən kritik seçimlər yarana biləcəyini gözləməyə dəyər.

Rusiyanın işğalçı Ermənistanın iştirakına səbəb olan olay - son partiya silahları Bakıya vaxtında çatdırılması bu kontekstdə də izah oluna bilər. Yeni Moskvanın onun üçün silah ticarəti baxımından heç bir ciddi kommersiona marağı kəsb etməyən Ermənistanı bundan sonra da nəzərə almadan Azərbaycanla hərbi-texniki əməkdaşlığı davam etdirəcəyi heç bir şübhə doğurmur.

***

Təbii ki, Azərbaycanın bazar qiymətinə Rusiyadan aldığı silahları vitrinə qoymaq fikri yoxdur. Bu silahları Bakı Kremlin kasad büdcəsini doldurmaq üçün də almır, ilk növbədə əlverişli məqamda öz torpaqlarını herb yolu ilə azad etməyə çalışır. Bunu Moskva da yaxşı bilir. Bu mənada ən qəliz vəziyyətdə indi elə Rusiya görünür. Ona görə ki, münafiqin dinc yolla həlli sövq-təbii Azərbaycanın Rusiya silah-sursatına ehtiyacını minimuma endirəcək. Əksinə, münafiqin qalması isə Rusiya büdcəsi üçün əlavə maliyyə gəlirləri deməkdir - Kreml müharibə vəziyyətindən pis qazanır.

Lakin o da var ki, dinc nizamlamanın ləngiməsi müharibə riskinin artmasına və Bakının herb yolu seçməsinə apara bilər. Moskva isə regi-

onda böyük müharibənin olmasında maraqlı deyil. Qalır ötən ilin aprelindeki kimi lokal müharibəyə "dobro" vermək. Bu "dobro" ilə Moskva həm Bakının "könlünü ala" və sadıq silah alıcısı kimi Azərbaycanı silah bazarında özü üçün qorumuş olardı, həm də ara-sıra cızığından çıxıb Rusiyaya şantaj etməyə çalışan və Qərbə sarı boylanmış Ermənistanı qulaq burması vermiş olardı. Eyni zamanda lokal müharibə zamanı sıradan çıxan hərbi texnika və silahların yerini doldurmaq baxımından yenə məhz Rusiyanın özünə ehtiyac yaranmış olardı.

Bu yerdə Kremlin tanınmış ideoloqlarından olan Aleksandr Proxanov ötən həftə Bakıya etdiyi səfər çərçivəsində dediyi bir ifadə yada düşür. Proxanov bildirmişdi ki, ötən ilin aprelinde Azərbaycan Dağılıq Qarabağı qaytara bilərdi. Hərgah, hamı bilir ki, buna əsas əngəl elə Rusiyanın özü olaraq qalır.

Bəs, bu dəfə necə, Rusiya hansı yolu seçəcək, Bakıya "yaşıl işıq" yandıracaq mı? Əsas sual da budur.

***

"Ermənistanın sülhə köklənmediyi və sonsuz şıltaqlıqları ilə eskalasiyaya üz tutduğu şəraitdə əfsus ki, ön cəbhədən sülh qoxusu gəlmir". Musavat.com-un məlumatına görə, bunu politoloq Tofiq Abbasov konflikt ətrafında sülh və müharibə şanslarını minval.az saytına şərh edərkən deyib.

Politoloqa görə, sülhə doğru yol Azərbaycan ərazilərinin işğalına son verməkdən və ardınca nizamlama funksiyalarını vasitəçilərə ötürməkdən keçir. "Bunu başa düşə-düşə İrəvan konflikt zonasını silahsızlandırmanın zəruriliyi məsələsini diqqətin periferiyasına itələmək istəyir. Madam ki, təcavüz faktoru öz gücünü saxlayır, o zaman Sərkisyanın və Nalbəndyanın dinc nizamlanmaya meyilli olmaları barədə bəyanatlarının qara qəpiklik də dəyəri qalmır", - deyir politoloq qeyd edib.

Onun qənaətinə, mövcud durumda söhbət yalnız işğalçını sülhə məcbur etmədən gedə bilər. "Bakı buna əmindən də çox əmindir. Nalbəndyan və şefinin son sözü isə olsa-olsa, erməni tərəfi üçün həyəcanlı sonluğu yaxınlaşdırır. Bu sonluğa elə də çox qalmaq" - politoloq əlavə edib.

***

Və bu sonluq şübhəsiz ki, Rusiyadan ötrü önəmli artmaqda olan Bakının Moskvadan silaha daha çox, "dobro" almasından keçir. Belə bir "xeyir-dua" niyə də verilməsin ki? Əksər analitiklərə, o cümlədən az öncə dünyasını dəyişmiş ünlü amerikalı politoloq və sovetoloq Zbiqnev Bjezinskiyə görə, Cənubi Qafqazda Ermənistan yox, Azərbaycan lazımdır...

□ Analitik xidmət

Ötən həftə erməni işğalı altında olan Qarabağa qanunsuz səfər edən və Azərbaycanın bütövlüyünə qarşı çağırışlar səsləndirdiyi üçün Belarusda tutularaq ölkəmizə gətirilən blogger Aleksandr Lapşinlə bağlı məhkəmə istintaqına start verildi. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində başlanan prosedə dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib. Elan olunmuş ittiham üzrə Aleksandr Lapşin özünü təqsirli bilmədiyini deyib.

Məhkəmə ona sərbəst ifadə verməsini təklif edib. Lakin A.Lapşin suallara cavab vermək istədiyini söyləyib. Dövlət ittihamçısının suallarını cavablandıraraq A.Lapşin blogger olduğunu, turist kimi iki dəfə Qarabağa səfər etdiyini deyib. Dövlət ittihamçısını "işğal altında olan ərazilərin Azərbaycana məxsus olduğunu bildirdinizmi" sualına cavabında A.Lapşin "O ərazilər Azərbaycana məxsusdur" deyib: "Həmin ərazilərin Azərbaycana məxsus olduğunu internet vasitəsi ilə öyrənmişəm. Onda bildim ki, Azərbaycan torpaqları Ermənistan tərəfindən işğal olunub. Qarabağa gedəndə Azərbaycan tərəfinə heç bir müraciət etməmişəm. İşğal olunmuş ərazilərdə olarkən oteldə qalmışam. Heç kimlə əlaqə saxlamamışam. Məni

Qarabağda müşayiət edən qara saçlı şəxs idi. Orada olarkən Ermənistan tərəfinin rəhbər şəxslərindən heç kəslə görüşməmişəm. Səfərim barədə məqalələr yazmışam. Öz turistik təəssüratlarımı yazmışam. Hər iki xalqa hörmətim var. Həmin videoları mən və digər şəxslər də çəkib. Özümün çəkmədiyim videolarda görüntülərdə varam. Həmin vaxt Georgi Artyonov və onun heyət yoldaşı Yuliya da yanımda olub. Mən yazılanmda Dağlıq Qarabağı coğrafi ərazi kimi göstərmişəm. Hər bir münaqişəli zonalarda xüsusi qeydlər etmişəm. Həmçinin bir çox ölkələrdə-Suriya, Əfqanıstan, Kosovo, Qətər, Abxaziya, Osetiyada da olmuşam".

Məhkəmənin növbəti iclası bu günə - iyulun 3-nə təyin edilib.

Yəhudi bloggerin məhkəmədəki ilk ifadəsi etiraz doğurdu

Akif Nağı: "Lapşin səmimi deyil, ağ yalan danışır"

Bəs A.Lapşinin məhkəmədə ilk ifadəsi səmimi qəbul edilmir? Bu cür ifadələr Azərbaycanı qane etməlidirmi və onun barəsində çıxarılaçaq hökmə necə təsir edə bilər?

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının (QAT) sədri Akif Nağı: "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Lapşin ifadəsində səmimi deyil, ağ yalan danışır: "Çünki onun məlumatsız olması mümkündür. İstər blogger, istər deputat, istər mədəniyyət işçisi qismində Dağlıq Qarabağa səfər edənlərin heç biri təsadüfən o əraziyə getmir. Onların səfərləri hamısı öncə-

dən xüsusi erməni mərkəzləri tərəfindən təşkil olunmuş səfərlərdir. Belə şəxslərin səfərinin maliyyəsini də ermənilər ödəyir. Lapşin də şübhəsiz ki, bu qayda ilə səfər etmişdi və öncədən dəqiq bildirdi ki, getdiyi ərazilər ermənilər tərəfindən işğal olunub və o ərazilər Azərbaycanındır. Ermənilər Lapşin kimi adamların Qarabağa səfərlərini təşkil etməsi Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin dünyada təbliğini aparmaq üçündür. Təsədüfi deyil ki, Lapşin də məhz bu təbliğatı aparırdı. İndi məhkəmədə ifadəsi özünü təmizə çıxarmaq üçündür. Ola bilsin ki, vəkili belə danışmasını məsləhət edib, müdafiəni o şəkildə qururlar. Lapşinin ifadəsi inanılmaz deyil və məhkəmə də ona inanmamalıdır. Amma Lapşin səhvini etiraf edirsə, Dağlıq Qarabağın və səfər etdiyi digər torpaqların işğal olduğunu, Azərbaycanın əraziləri olduğunu etiraf edirsə, bu, yüngülləşdirici hal kimi nəzərə alınmalıdır. Amma şübhəsiz ki, məhkəmənin işinə qarşı bilmərik. Lapşin

Azərbaycan qanunlarını pozub və yaqın ki, buna uyğun da cəzalandırılacaq. Çünki bu cür adamlara qarşı sərt cəza tətbiq olunmalıdır ki, işğal olunmuş ərazilərimizə qanunsuz səfər edən və qondarma separatçı rejimi təbliğ edən digər şəxslər üçün ibrət olsun. Ona görə də Lapşinə barəsində açılmış cinayət işləri üçün nəzərdə tutulan cəzanın sərt formasında cəza kəsilməlidir".

Qeyd edək ki, Lapşinin həbsi ilə bağlı yayılan rəsmi məlumatda bildirilir ki, müxtəlif dövlətlərin vətəndaşlığını daşıyan A.Lapşin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yaşayan digər şəxslərlə cinayət əlaqəsinə girərək, 2011-ci ilin aprel və 2012-ci ilin oktyabr aylarında işğal olunmuş ərazilərə daxil olub. Lapşin özünə məxsus <http://puerrtto.livejournal.com> sahifəsində səyahət etdiyi dövlətlər arasında Azərbaycan və Ermənistanla yanaşı, Dağlıq Qarabağı da müstəqil dövlət kimi qeyd edib. Həmçinin 6 aprel və 29 iyun 2016-cı

il tarixli müraciətlərində işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyət göstərən rejimin "müstəqilliyini" dəstəkləməklə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazi bütövlüyünün parçalanmasına yönələn açıq çağırışlar edib. Xarici İşlər Nazirliyi Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfəri ilə əlaqədar Aleksandr Lapşinin adını "arzuolunmaz şəxslər" siyahısına daxil edib. 2016-cı ilin dekabrında A.Lapşin Belarusda həbs edilib. A.Lapşinin Azərbaycana ekstradisiya edilməsi üçün Baş Prokurorluq tərəfindən Belarus hüquq-mühafizə orqanlarına məlumatlar təqdim olunub. Belarus Baş Prokurorluğu 2017-ci il yanvarın 17-də Aleksandr Lapşinin Azərbaycana ekstradisiyası barədə qərar verib.

A.Lapşin Cinayət Məcəlləsinin 281.2-ci (dövlət əleyhinə yönələn açıq çağırışlar) və 318.2-ci (dövlət sərhədini qanunsuz keçmə) maddələri ilə ittiham olunur.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

"Rusiya Azərbaycana da "İsgəndər" sata bilər"

Zahid Oruc: "Bu silahları almaqla Rusiya neytral mövqeyini ortaya qoyar, Bakının hərbi çəkisi artar, beynəlxalq güclər masa ətrafına gətirilər"

"Belarus yaxın zamanlarda Rusiyadan "İsgəndər" zenit-raket komplekslərinin alınması məsələsini nəzərdən keçirə bilər". Report "RIA Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Belarusun Rusiyadakı səfiri İqor Petrişenko məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, hazırda Belarusda əsas zenit-raket kompleksi kimi "S-300" sistemləri istifadə olunur. O əlavə edib ki, "S-400" və "İsgəndər" raket-zenit komplekslərinin alınması məsələsi yeni silahların və ölkədə təkmilləşdirilmiş sistemlərin olması baxımından nəzərdən keçirilə bilər.

Belarus səfirinin bu sözləri Azərbaycanın da şimal qonşumuzdan bu silahları ala biləcəyi, eləcə də, alarsa ölkəmiz adına nə kimi müsbət nəticələrinin ola biləcəyi kimi məsələləri gündəmə gətirib. Hərbi

ekspertlər silahın əhəmiyyətindən söz açaraq, rəsmi Bakını bu istiqamətdə hərəkətə keçməyə çağırırlar.

Deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a açıqlamasında "İsgəndər" zenit-raket komplekslərini almaq üçün Azərbaycanın şanslarının kifayət qədər yüksək olduğunu bildirdi: "İsgəndər" raketləri gələcəkdən böyük əhəmiyyəti, da-

ğidıcılıq gücü yüksək olan silahlardır. Bu silahlara malik olmaq hər bir ölkənin hərbi imkanlarını qat-qat artırır. Sovetlərin çöküşündən sonra beynəlxalq aləmdə silahlanma prosesinə müdaxilə qat-qat aşağı düşüb. Vaxtilə konkret silahlanma ilə bağlı məhdudiyətlər mövcud idi. Orada göstərilirdi ki, hər bir ölkə konkret hansı silahlara malik ola bilər

və onun limiti nə zaman bitir. "İsgəndər" raketləri Cənubi Qafqazın əhəmiyyətini necə dəyişə bilər? Bu çox ağır bir sualdır. Razılaşmaq lazımdır ki, hər bir silahın özünəməxsus üstünlükləri var. O cümlədən, müəyyən obyektləri və yerləri daşımaq üçün də "İsgəndər" raketlərinin əhəmiyyəti danılmazdır. Bununla yanaşı, bunun siyasi, humanitar riskləri kifayət qədər böyükdür. Kütləvi qırğın silahları sırasında belə raketlər gələcəkdən təhlükəli silahlar kimi beynəlxalq miqyasda qəbul olunmaqdadır. Rusiya bu silahlarla konkret hədəf müəyyən etməklə öz gücünü beynəlxalq aləmdə sübut edib. Biz də dərim təhlükə qarşındayıq. Belə güclü və vurma bucağı 350 kilometrə yuxarı silahlara malik olmalısan. Bu da hazırkı halda "İsgəndər" silahlarıdır. Azərbaycanın belə silahlara

malik olmasını çox arzulayırdıq - baxmayaraq ki, biz beynəlxalq miqyasda sülhü təbliğ edirik, daha çox bunu stimullaşdırırıq. Azərbaycan beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi üçün əsas yere çevrilməklə sülhü təbliğ etdiyini göstərir. Amma realıqdır ki, biz burada İsveç kimi neytrallıq saxlaya bilmərik. Biz hərbi balans bərpa etməliyik. Ermənistan guya Azərbaycanın qarşısını almaq üçün bu raketləri Bakıya doğru tuşlayıb. Amma diqqət yetirsəniz görürsünüz ki, onların son zamanlar mediaya çıxardığı şəxslər dəyəri bir milyardan artıq olan obyektlər və bu tipli yerlərin hədəfdə olduğunu deyirlər. Azərbaycan işğal olunmuş ərazilərimizi beynəlxalq aləmdə öne çəkməklə bu silahları ala bilər. Rusiyanın da bu silahları Azərbaycana satması mümkündür. İndiki şəraitdə Rusiya-Azərbaycan əlaqələri

çox yüksək səviyyədədir. Artıq Bakının güclü silahlara malik olmasını Kremlin çevrəsində olan strateqlər özlərinə təhlükə saymırlar. Çünki 90-cı illərdən fərqli olaraq, ölkəmiz anti-Rusiya blokunda yer almır".

Deputat onu da qeyd etdi ki, bu silahların Rusiya tərəfindən Azərbaycana satılması Dağlıq Qarabağ münaqişəsində düşmən ölkə üçün çəkindirici amil ola bilər: "Silahları almağımız Rusiyanın neytral mövqeyini ortaya qoyar. Bakının hərbi çəkisini artırır, beynəlxalq gücləri masa ətrafına gətirir. Bu raketin əlbəttə coğrafiya üçün əhəmiyyətini yaxşı anlayıram. Unutmamalıyıq ki, Naxçıvandan İrəvana cəmi 42 kilometrdir. Ermənilər bəzən Bakını Azərbaycan əraziləri olan Dağlıq Qarabağdan deyil, digər əraziləri üzərindən təhdid edirlər. Hava hücumları baxımından Rusiya "İsgəndər" raketlərini regionda ən çox verə biləcəyi ölkə Azərbaycan"dır".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Xəbər verdiyimiz kimi, prezident İlham Əliyev 2017-ci il fevralın 10-da "Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" Sərəncam imzalayıb. Sərəncam cinayət-hüquq siyasətinin liberallaşdırılması istiqamətində həyata keçiriləcək hüquqi islahatların yeni mərhələsinin başlanğıcını qoyub.

Proqram xarakteri daşıyan sərəncamda verilmiş tapşırıq və tövsiyələrin yerinə yetirilməsini təmin etmək məqsədilə Ali Məhkəmə, Baş Prokurorluq, Ədliyyə və Daxili İşlər nazirlikləri nümayəndələrinin iştirakı ilə işçi qrupu yaradılıb. İşçi qrupu cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi məqsədilə sərəncamda qeyd olunan konkret istiqamətlər üzrə təkliflər təqdim edib. Təkliflər hər tərəfli təhlil edilib, qabaqcıl beynəlxalq praktika və qanunvericiliyin təcrübədə tətbiqi nəzərə alınmaqla Cinayət Məcəlləsinə kompleks dəyişiklikləri əhatə edən qanun layihəsi hazırlanıb. Həmin qanun layihəsini ötən həftə prezident parlamente göndərilib.

Cərimələr artır, xırda cinayətlərə görə həbslər olmayacaq

Təkliflər paketi aşağıdakı istiqamətlərdə yeniliklərdən ibarətdir:

Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş böyük ictimai təhlükə törətməyən, ehtiyatsızlıqdan törədilən və bir sıra digər cinayətlər, ümumilikdə 10-dan artıq cinayət tərkibi dekriminallaşdırılıb. Mülkiyyət əleyhinə olan cinayətlərin törədilməsi zamanı cinayət məsuliyyəti yaradan məbləğ 5 dəfə, yəni, 100 manatdan 500 manatadək artırılması nəzərdə tutulub. Təkliflər qəbul edilsə bir çox əməllər cinayət kateqoriyasından inzibati xəta kateqoriyasına keçəcək.

Azadlıqdan məhrumetmə cəzasının tətbiqi hallarının azaldılması və sanksiyalara alternativ cəzaların daxil edilməsi məqsədilə Cinayət Məcəlləsinə yeni növ cəza daxil edilib. Bu, məhkumun cəmiyyətdən tam təcrid olunmadan yaşayış yeri üzrə nəzarət altında saxlanılmasından ibarət olan azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasıdır.

Cinayət Məcəlləsində mövcud olan cinayət tərkiblərinin 60 faizinin sanksiyasında azadlıqdan məhrumetmə alternativsiz olaraq yeganə cəza növü kimi nəzərdə tutulur. Bu tərkiblərin təqribən 40 faizini böyük ictimai təhlükə törətməyən və az ağır cinayətlər təşkil edir. Sanksiyalarda al-

ternativ cəzaların olmaması son nəticədə azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərin sayının artmasına səbəb olurdu. Yeni müəyyən edilmiş azadlığın məhdudlaşdırılması cəzası məhz bu problemin aradan qaldırılmasında mühüm vasitə olmalıdır.

Cinayət Məcəlləsinin ümumilikdə 140-dan artıq maddəsində azadlığın məhdudlaşdırılması alternativ cəza növü kimi sanksiyalara daxil edilib. Bundan əlavə, daha 80 cinayətin sanksiyasına azadlıqdan məhrumetməyə

Qanun layihəsinə əsasən Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş sanksiyalar təftiş edilərək 80-dən artıq cinayətə görə müəyyən edilmiş azadlıqdan məhrumetmə cəzasının hədləri azaldılıb. Nəticədə 35 cinayət əməli az ağır cinayət kateqoriyasından böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayətlər kateqoriyasına, 6 cinayət əməli isə ağır cinayətdən az ağır cinayətlər kateqoriyasına keçirilib.

Dələduzluq edən zərəri və cəriməni ödəyib həbsə getməyəcək

nda dövlət büdcəsinə ödəniş etdikdə cinayət məsuliyyətindən azad edirlər.

Eyni zamanda, Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş zərərçəkmiş şəxsə barışma institutu daha da təkmilləşdirilib, 20-dən artıq cinayət üçün zərərçəkmiş şəxsə barışmaqla və ziyanın ödənilməsi şərti ilə cinayət məsuliyyətindən azad etmə imkanı müəyyən olunub.

Narkotikdən istifadəyə görə ilk dəfə tutulan məcburi müalicəyə göndəriləcək

sə yalnız bir dəfə verilir. Müalicədən yayınan şəxslər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir.

Qeyd edilən qanun layihəsi Sərəncamla verilmiş tapşırıqların icrası çərçivəsində hazırlanmış ilk aktdır. Cinayət Məcəlləsi ilə yanaşı Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə və Cəzaların İcrası Məcəlləsinə də dəyişikliklər edilməsi nəzərdə tutulur.

***

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov deyir ki, təklif olunan dəyişikliklər çoxdan gözlənilirdi. Bu layihədə nəzərdə tutu-

Ekspertin sözlərinə görə, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi cəza ilə bağlı məsələlərin iqtisadi tərəfinin də həllini tənzimləyir: "Bu təklifin qəbulu Azərbaycan türmələrinin boşaldılmasına xidmət edəcək. Azadlıqdan məhrumetmə dövlətə heç də ucuz başa gəlmir. Xırda cinayətlərə görə həbslər olmayacaq, türmələr boşalacaq, Penitensiar Xidmətin saxlanmasına dövlət büdcəsindən, faktiki, vətəndaşların cibindən ayrılan vəsaitlərin miqdarı dəfələrlə azalacaq, böyük nəzə-

Azərbaycan hakimiyyəti türmələri boşaldır

Penitensiar sahə inqilabi dəyişikliklər ərəfəsindədir; **ekspert:** "Cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi çoxdan gözlənilirdi"

alternativ olan cərimə və digər cəzalar daxil edilib.

Cinayət etmiş şəxsə həbs göndərilməyəcək, əvəzində nəzarət bilərəkləri daşımalı olacaq

Təkliflər qəbul olunarsa, böyük ictimai təhlükə törətməyən və ya az ağır cinayət törətmiş şəxslərin cəzanın çəkilməsi şərtlərinə riayət etməsinə müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə nail olunaçaq. Belə ki, azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasına məhkum edilmiş şəxslərin üzərinə elektron nəzarət vasitələri yerləşdiriləcək və onların yerdəyişmələri daim monitorinq olunacaq.

Qanun layihəsində mülkiyyət əleyhinə və iqtisadi fəaliyyət sahəsində törədilən bir sıra cinayətlərə münasibətdə qanunvericilik liberallaşdırılıb. Bu sahədə törədilən əməllərin ictimai təhlükəliliyi əksər hallarda maddi ziyanın vurulması ilə əlaqədar olur. Yeni normalara əsasən bu kateqoriyadan olan bir sıra cinayətləri törətmiş şəxslər vurulmuş ziyanı tamamilə ödədikdə cinayət məsuliyyətindən azad edirlər. Daha böyük məbləğdə (*xeyli və külli miqdarda*) ziyan vurmuş və ya qeyri-qanuni gəlir əldə etmiş şəxslər isə dəymiş ziyanı tamamilə ödədikdə və bundan əlavə, cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanın bir misli (*bəzi cinayətlərə görə iki misli*) miqda-

Qanun layihəsində nəzərdə tutulmuş konseptual məsələlərdən biri də cinayət qanunvericiliyində narkotik vasitələrin əldə edilməsi və saxlanması cinayəti törətmiş şəxslərə qarşı münasibətin dəyişdirilməsidir. Bu şəxslər ilk növbədə narkomanlıq xəstəliyinə düçar olmuş insanlar kimi qəbul edirlər. Satış məqsədi olmadan narkotik vasitə əldə etmə cinayəti törətmiş, əməlinə başqa cinayət tərkibi olmayan narkomanlıq xəstəliyinə düçar olmuş şəxsə stasionar qaydada tibbi xarakterli məcburi müalicə tədbirləri tətbiq edilir. Şəxs sağaldıqda isə cinayət məsuliyyətindən azad edilir. Bu qaydada məsuliyyətdən azad edilmək imkanı şəx-

lan dəyişikliklərin labüdlüyü haqda illərdir ki, müzakirələr aparılırdı. Layihəni iki aspektdən dəyərləndirmək olar: "Həqiqətən də layihənin ilk məqsədi Cinayət Məcəlləsinin humanistləşdirməkdir. Azərbaycanın Cinayət Məcəlləsi digər dövlətlərin müvafiq məəcəlləsi ilə müqayisədə çox sərtədir. 200-300 manata görə vətəndaş məhkum edilir, 7-8 ilini dəmir barmaqlıqlar arasında keçirməli olurdu. Halbuki, belə bir cəza siyasəti dövlətə də, vətəndaşa da ziyan vurmaqdan başqa məqsəd daşmırdı. İnsanları ən kiçik cinayətə, səhvə görə azadlıqdan məhrum edilməsinə yol verən Cinayət Məcəlləsidir. Vətəndaş həbsə alındandan sonra illərini itirir, ailəsində təcrid olur, özündən daha çox ailəsi əziyyət çəkir. Halbuki hər kəs səhv edə, xəyata yol verə bilər. Qonşu dövlətlərdə olduğu kimi, Azərbaycanda da şər-böhtanla həbs edilənlər də var. Vətəndaş xırda bir cinayətə görə həbsə düşür, illərini orada keçirir və azadlığa çıxandan sonra özünü daha çox cinayətkar hiss edir. Halbuki, həmin vətəndaşı məhkum etməmək olardı. Onu digər cəzaya məhkum edib islah olunmasına yol açmaq olardı. Xırda iqtisadi cinayətlərdə vətəndaş vurduğu ziyanı, üstəlik cəriməni ödəyirsə, ödəyə bilmirsə belə, icbari işlər verməklə islah olunmasına şərait yaratmaq olar".

rətçi korpusu, çoxsaylı maşın parkı, idarəetmə aparatı təkmilləşəcək. Oğurluq, dələduzluq, vergidən yayınma, mənimsəmə kimi cinayətlərdə vətəndaş vurduğu ziyanı ödəyirsə, üstəlik cərimə də ödəyirsə, onu həbs etməklə nəyə nail olmaq olar?

Bu sahədə cərimələrin artırılmasını da düzgün hesab edirəm. Bundan dövlət büdcəsinə ancaq xeyir var. Digər tərəfdən də bu hallar korrupsiya cinayətlərinin də qarşısını alacaq. Azərbaycanda vətəndaşların əksəriyyətinin ən qorxduğu məsələ azadlıqdan məhrum edilmədir. Ən kasıb, imkansız birinə həbs təhlükəsi yaranırsa, qohum-əqrəbə, dost-qardaş bir yere toplanır, pul yığır və çıxış yolu aramağa, həbsdən yayındırmağa yollar axtarırlar. Hakimə, prokurora yollar axtarırlar ki, məsələni həll etsinlər. Onsuz da yol tapır, pullarını verirlər. Belədirsə, qoy həmin pullar kimlərsə cibinə deyil, dövlət büdcəsinə getsin. Korrupsiya olanda vətəndaşın xərci qat-qat artıq olur. Belə isə vətəndaş vurduğu ziyanı ödəyəcək, dövlət büdcəsinə cərimə ödəyəcək. Bu məsələnin daha ədalətli həlli olmaqla yanaşı, büdcəni məhbusa pul ayırmaqdan azad edir və büdcəyə əlavə gəlir daxil olmasına yol açır".

Ə.Həsənov 100-200 manata görə həbsi dəhşətli hal sayır: "Bu Avropa standartlarına, qabaqcıl təcrübəyə uyğun deyil. Dinimizə görə də aclıq qarşısında oğurluq edənlərə cinayətkar kimi baxılmamalıdır. Yeni xırda cinayətlərə görə çox sərt cəzalar olmalı deyil. Azərbaycanda həbsxanalar, cəzaçəkmə müəssisələri heç vaxt olmadığı qədər məhkumlarla doldurulub. Əlbəttə ki, həbsxanaları, cəzaçəkmə yerlərinin boşaldılmasına çox böyük ehtiyac var. Bu baxımdan cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi təklifi təqdirəlayiqdir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Dağlıq Qarabağ danışıqlarında durğunluğun nə qədər sürəcəyi hələ ki bəlli deyil. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin bölgəyə ötən ay etdikləri səfər də nizamlama prosesində müsbət dəyişikliyə gətirmədi. Vasitəçilər növbəti dəfə münaqişə tərəflərini atəşkəs rejiminə riayət etməyə çağıraraq bəyanat yaymaqla işlərini bitmiş hesab etdilər.

Sülh danışıqları faktiki, dondurulmuş vəziyyətdə ikən əlbəttə ki, atəşkəsi saxlamaq qat-qat çətindir. Çünki dəfələrlə vurğuladığımız kimi, istənilən sülhün alternativini müharibədir.

***

Bu arada Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədov və Edvard Nalbəndyan arasında iyulun 11-də görüş keçirilməsinin mümkünlüyü haqda Ermənistan XİN başçısına istinadla xəbər yayılıb. Xatırladaq ki, iki ölkənin XİN başçıları sonuncu dəfə aprelin 29-da Moskvada, Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun vasitəçiliyi ilə bir araya gəlmişdilər. Lakin o vaxt da görüş nəticəsiz başa çatmışdı. Çünki tərəflərin mövqeyi bir-birinə diametral zidd olaraq qalır.

"Nazirlərin bu görüşündən də biz çox ciddi nəticələr gözləyə bilmərik. Çünki görüşdə əsas məqsəd Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üçün hər hansı həll düsturu tapmaq deyil". Bu sözləri Axra.az-a açıqlamasında **politoloq İlqar Vəlizadə** iyulun 11-də Avstriyanın Mauerbach şəhərində ATƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının qeyri-rəsmi mərasimi çərçivəsində təşkil ediləcək Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Ermənistan Xarici İşlər naziri Eduard Nalbəndyanın görüşünü şərh edərkən bildirib.

Politoloq görüşün ATƏT çərçivəsində təşkil ediləcəyini vurğulayıb: "Bu görüş ATƏT çərçivəsində keçiriləcək, əsas təşəbbüskarı da ATƏT-ə cari sədrlik edən Avstriyadır. Avstriya xarici işlər naziri təşkilat çərçivəsində münaqişəli ölkələrin xarici işlər nazirləri ilə görüşlər keçirir.

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin bu görüşü Avstriya tərəfinin münaqişə ilə yaxından tanışlığına xidmət edir. Onu ATƏT-in Minsk Qrupu çərçivəsində aparılan proseslərə aid etmək düzgün deyil. Avstriyanın münaqişə ilə yaxından tanışlığı məqsədi daşıyan görüş həm də bu ölkənin konfliktə münasibətinin formalaşmasına xidmət edəcək. Nəticədə danışıqların daha məhsuldar olması üçün ATƏT-in hansı istiqamətlərdə addımlar ata biləcəyi müəyyənləşəcək".

***

Belə görünür ki, artıq bir ildən çoxdur reallaşmayan prezidentlərin görüşünü daha bir dəfə təşkil etmək asan olmayacaq. Bunun da əsas səbəbi aparıcı vasitəçi dövlətlər olan Rusiya və ABŞ arasında məsələ ilə bağlı yekdilliyin olmaması, əksinə, iki ölkə arasında münasibətlərin son vaxtlar daha da gərginləşməsi, nəticə etibarilə də işğalçı Ermənistanın özünü daha arxayın və cəzasız hiss etməsidir.

Yaranmış vəziyyətdə təbii ki, münaqişə zonasında yeni müharibə riski armaqdadır. Bu haqda neçə vaxtdır yerli və xarici siyasi və hərbi ekspertlər, "beyin mərkəzləri" xəbərdarlıqlar etməkdə, SOS siqnalı verməkdədirlər. Bir şey dəqiqləşdir ki, ərazisini 20 faizi işğal altında olan Azərbaycan yeni partiya silahları və döyüş sistemlərini heç də vitrinə qoymaq üçün almır. Həmçinin, təkbaşına və qarşıda Türkiyə ilə birgə maksimum döyüş şəraitinə yaxınlaşdırılmış hərbi təlimləri də boşuna keçirmir, yeni hərbi zavodları boşuna açmır.

Bunu əlbəttə ki, bizim əsas silah tədarükçülərimizdən biri kimi Rusiya da yaxşı

Atəşkəs limiti: onu vasitəçilər yox, Bakı müəyyən edir

"Ən pis sülh müharibədən yaxşıdır" deyimi sınaqla üz-üzə; separatçı rejim daha bir qanunsuz "seçkiyə" hazırlaşır - kövrək sülhə növbəti təhdid...

bilir. Kreml onu da yaxşı bilir ki, onun satellit Ermənistanın arxasından çəkilməsi yetər ki, Bakı konflikti qısa zamanda, hərbi güc yolu ilə öz xeyrinə çözsün. Təəssüflər olsun ki, Rusiya nə problemin dinc vasitələrlə həllinə ciddi təşəbbüs göstərir, nə də işğalçı ölkənin layiqli cəza almasına imkan verir. Bu da belə bir qənaəti möhkəmlədir ki, Moskva ümumiyyətlə, Dağlıq Qarabağ konfliktinin hər hansı şəkildə həllində maraqlı deyil.

Qərb vasitəçilərinə - ABŞ və Fransaya gəlincə isə, onlar da obyektiv səbəblərdən diplomatik təşəbbüskarlığa həvəsli görünmürlər. Ola bilsin, həm daha vacib və böhranlı məsələlərə cəlb olunduqları, həm də Rusiya qədər Qarabağ konfliktinin həllinə təsir imkanları olmadığı üçün təşəbbüs göstərmirlər.

Konkret olaraq ABŞ-a gəlincə, əksər siyasi müşahidəçilər hesab edir ki, ümumiyyətlə, Donald Tramp prezident seçildəndən sonra ABŞ-ın yeni xarici siyasət konsepsiyası bu gündə işlənilib hazırlanmayıb və dəqiq deyil. O cümlədən rəsmi Vaşinqtonun Güney Qafqaza yönəlik strategiyası naməlum olduğundan Ameri-

kanın Qarabağla bağlı yanaşması da hələ dəqiqləşməyib.

***

Bütün bunlar əlbəttə ki, Qarabağ danışıqlarını daha da qəlizə salan faktorlardır. Tez-tez deyirlər ki, ən pis danışıqlar belə müharibədən yaxşıdır. Bəlkə də. Amma və lakin Qarabağ danışıqlarında vəziyyət indi pisdən də betərdir. İkinci yandan, davamlı nəticəsizlik özünü də sonsuz sürə bilmez və gec-tez partlayışa gətirəcək. Bunu proseslərin məntiqi diktə edir.

Ən önəmlisi, istər vasitəçi güclər olsun, istərsə də işğalçı Ermənistan, hamı ciddiyyə əlmalidir ki, Azərbaycan sonsuzadək işğal rejiminə dözmək niyyətində deyil. Və atəşkəsə dözümlü limitini də indi nə Ermənistan müəyyən edir, nə də həmsədr dövlətlər. Onu torpaqlarının 1/5-i işğal altında olan Azərbaycan müəyyənləşdirir. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bu xüsusda ötən ay Şirvan şəhərində hərbi zavodun açılışı zamanı bir dağa bəyan edib ki, Qarabağda müharibənin yalnız birinci mərhələsi bitib.

Bu, o deməkdir ki, düşmən tərəfinin arxayınçılığına heç bir əsas yoxdur. Hələlikse, separatçı rejim nisbi sakitlikdən isti-

fadə edib "legitimlik oyun"unu davam etdirir. Belə ki, son məlumatlara görə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal altında olan Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yaradılan separatçı rejim özünə yeni rəhbər seçməyə hazırlaşır (Report).

Bununla bağlı işğalçı rejimin başçısının mətbuat katibi David Babayan deyib ki, iyulun sonuncu on günlüyündə qondarma rejiminin "parlament"i yeni "prezident" seçəcək. Onun sözlərinə görə, yeni başçı 2020-ci ilə qədər olan keçid dövrü ərzində separatçı rejimə başçılıq edəcək, ondan sonra isə qondarma rejiminin "yeni konstitusiyası"na görə separatçılar yeni rəhbər və "parlament" seçəcək.

Xatırladaq ki, beynəlxalq ictimaiyyət Dağlıq Qarabağı və Ermənistanın işğalı altında olan digər əraziləri Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi sayır və orada keçirilən heç bir "seçki"nin nəticələrini tanımır. Di gəl, "miatsum" arzusunu ilə yaçamaqdan bezməyən erməni tərəfi hələ də Azərbaycan torpaqlarında ikinci saxta erməni dövlətinin qurulacağına nəyəse ümid edir.

Belə bir şey heç vaxt olmayacaq. Bunu gözləyənlər, Azərbaycan prezidentinin dediyi kimi, boşuna gözləyirlər. Necə ki, 29 illik münaqişə tarixində belə şey olmayıb. Ötən az qala, 3 on illik zaman kəsiyi gərək ki, ermənilərə çox şey deməli idi.

Dünyanın qarşısında duran ən ciddi problemlərdən biri ekoloji tarazlığın pozulması və ətraf mühitin çirklənməsidir. Ətraf mühitin çirklənməsi əslində ekoloji tarazlığın pozulmasına təkan verən amillərdəndir. Ətraf mühit bir çox amillərdən çirklənir ki, hər birində insan faktorunun rol oynadığını görmək mümkün deyil.

Əhalinin sayı artdıqca, sənayeleşmə sürətlə inkişaf etdikcə, ətraf mühitin çirklənməsi də artır. Ətraf mühitin çirklənməsi-antropogen fəaliyyət prosesində müxtəlif maddələr və birləşmələrin atılması nəticəsində onun xüsusiyyətlərinin zərərli istiqamətdə dəyişməsidir. Təbii mühitin çirklənməsinin əsas mənbəyi istehsal və cəmiyyətin həyat fəaliyyəti prosesində əmələ gələn külli miqdarda tullantıların atılmasıdır. Bu da havada oksigenin azalmasına səbəb olur.

Bunlardan başqa ətraf mühit bir çox tullantılarla da çirklənir. Biz bu tullantıları dənizdə, küçələrdə görə bilərik. Artıq bu gün heç bir kəsdə bu fakta şübhə yoxdur ki, insanların təsərrüfat fəaliyyəti ətraf mühitə əvəz oluna bilməyən bir formada mənfi təsir göstərir. Bunun nəticəsində insanın öz həyatı üçün zəruri olanların keyfiyyəti aşağı düşür, mühitdə dəyişikliklər baş verir, atmosfer və hidrosfer çirklənir, torpaqlar dağılır, genofond kasıblaşır, insanların sağlamlığında problemlər baş qaldırır.

Çirklənmə insana, onun üçün qiymətli olan cansız təbiətin orqanizmləri və ehtiyatlarına arzu olunmayan təsirlər edən antropogen faktorlardır. Çirklənmənin başlıca səbəbləri istehsal prosesində məhsulların alınması zamanı yaranan tullantılardır ki, bunlar havanı, suyu çirkləndirir. Onunla əlaqədar olaraq sənaye tullantılarına inkişaf etmiş sənaye cəmiyyəti ilə təbiət arasında "maddələr mübadiləsi"nin özünəməxsus məhsulu kimi baxılır.

Dünyanın əksər ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda yaranmış ekoloji problemlərin həll edilməsi üçün bir neçə yoldan istifadə edilir. Bu yollar 3 böyük qrupda birləşdirilməklərlə:

Birinci qrupa müxtəlif təmizləyici qurğuların tikilməsi, zibillərin məhv edilməsi və emalı, torpaqların rekultivasiyası aiddir.

İkinci qrupa təbiəti qoruyan, prinsipicə yeni texnologiyaların işlənilməsi və tətbiq edilməsi, az tullantılı istehsal sahələrinə keçmək, alınan tullantıların emal etmək, dövrüvəli su təchizatı sistemlərinə keçmək aiddir.

Üçüncüsü, insanların yaşadığı təbii mühitin qorunması, onların sağlamlığının mühafizəsi üçün çox çirklili istehsal sahələrinin düzgün yerləşdirilməsi lazımdır. Onların iri şəhərlərdən köçürülməsi, əhalinin çox cəmləşdiyi rayonlardan uzaqlaşdırılması zəruridir. Təsərrüfatın ən çirklili sahələrinə kimya, neft-kimya sənayesi, qara və əlvan metallurgiya, İES-lər, tikinti materialları aiddir.

Ətraf mühit problemi: onun həlli hər kəsin özündən başlayır

Global bəlaya çevrilmiş ekoloji problem Azərbaycanda necə həll edilir...

İqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr artıq çoxdan ətraf mühitin qorunmasına yönəldilən ekoloji siyasət həyata keçirir. Son vaxtlarda belə bir siyasət bezi inkişaf etməkdə olan ölkələrdə aparılır. Dünyanın ayrı-ayrı regionlarında təbiəti mühafizə sahəsində BMT tərəfindən də xeyli işlər görülür. Bu sahədə fəaliyyətin nizamlanması üçün təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və ətraf mühitin qorunması üzrə təşkilat (YUNEP) yaradılıb.

Təbiəti mühafizə sahəsində "Təbiətin qorunması üzrə Ümumdünya Xartiyası" qəbul edilmişdir. Bu sahədə görülən işlərin ən mühümü xüsusi qorunan təbii ərazilərdir.

Azərbaycanda da ekoloji problemlər və ətraf mühitin qorunması məsələləri həssas yanaşılmalı sahədir. Qeyd etmək lazımdır ki, respublikamızda bu problem mövcuddur, xüsusilə bir çox insanların ətraf mühiti çirkləndirməyin fəsadlarından bixəbərdar olduqları problemlərdən biridir. Lakin müsbət hal odur ki, bu problemlərin həlli istiqamətində dövlət səviyyəsində proqramlar həyata keçirilir. Ötən müddət ərzində Azərbaycan

Respublikası Prezidentinin sərəncamları ilə təsdiq olunan "Ekoloji cəhətdən dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafa dair", "Azərbaycan Respublikasında Hidrometeorologiyasının İnkişafı Proqramı" və digər proqramlarda nəzərdə tutulmuş tədbirlər ardıcılıqla həyata keçirilib. Dövlət başçısının sərəncamı ilə ətraf mühitlə bağlı problemlərin həllinə yönəldilən mühüm və çox qiymətli sənəd olan "Azərbaycan Respublikasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması"na dair Kompleks Tədbirlər Planı'nın icrasını təmin etmək məqsədilə ölkənin gərgin ekoloji vəziyyətdə olan bölgələrinin, əsasən də Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasının ətraf mühitinin sağlamlaşdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilib. Kompleks Tədbirlər Planından irəli gələn ətraf mühitin qorunmasına yönəldilmiş Bakı Buxtasının, Bibiheybət zonasının, Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Hava Limanının ətrafının, Abşeron yarımadasındakı göllərin, neftlə çirklənmiş torpaqların, lay suları altında qalmış sahələrin və digər istehsal tullantıları ilə çirklənmiş ərazilərin ekoloji və-

ziyyətinin yaxşılaşdırılması, bərk məişət tullantılarının idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi və s. tədbirlər uğurla həyata keçirilib və bu kimi tədbirlər müntəzəm davam etdirilir.

Azərbaycan ətraf mühitin mühafizəsi sahəsindəki son on illik fəaliyyətinə görə dünyada ikinci yerdə qərarlaşıb. ABŞ-ın Yel və Kolumbiya universitetləri tərəfindən hazırlanan "Beynəlxalq Ekoloji Fəaliyyətin Nəticələrinin İndeksi" adlı sənəddə Azərbaycanın bu mövqeyi öz əksini tapıb. Sənədə əsasən Azərbaycan ətraf mühitlə bağlı xəstəliklərin azalması sahəsində birinci yerdədir. Buna insan sağlamlığına mənfi təsir edən ekoloji problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində görülmüş işlər zəmin yaradıb. Belə ki, təhlükəli tullantıların idarə olunması sahəsində dəyişikliklər, o cümlədən 300 min tona yaxın civə tərkibli toksiki tullantıların müasir təhlükəli tullantıların poliqonunda tam zərərsizləşdirilməsi, əhalinin içməli su ilə, o cümlədən regionlarda 340 minə yaxın əhalinin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tələblərinə cavab verən içməli su ilə təmin edilməsi, bərk məişət tullantıları və çirkab sularının idarə olunmasındakı irəliləyişlər, neftlə çirklənmiş ərazilərin reabilitasiyası və s. belə nəticələrin əldə olunmasına gətirib çıxarıb.

Hər il 5 iyun "Ümumdünya ətraf mühit günü" ilə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ətraf mühitin qorunması, təbiətdən, yeraltı sularından, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası və mühafizəsi, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanması üçün təbliğat xarakterli müxtəlif tədbirlər həyata keçirir.

Belə tədbirlərdən biri kimi Binəqədi-Novxanı yolunun sol

kənarında iməcilik keçirildi. Biz də bu yazının hazırlanması və ətraf mühitin qorunmasının vacibliyinin təbliği üçün həmin iməcilik aksiyasında iştirak etdik, görülən işlərlə tanış olduq. Nazirliyin əməkdaşları, qeyri-hökumət təşkilatları, ictimai birlik və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdiyi iməcilikdə 5 hektar ərazi 100 m³-ə qədər məişət tullantısından təmizləndi. İməciliyə 500 nəfər və 10-a yaxın texnika cəlb olunmuşdu.

İməciliyin keçirildiyi ərazi yaşayış yerlərinə çox yaxın məsafədə yerləşir. Lakin buna baxmayaraq, müvafiq qurumların səhlənkarlığının və əhalinin ətraf mühitə biganəliyinin nəticəsində ərazi illərdir ki, tullantılar içərisində idi. Nazirliyin

A.Zeynalovun sözlərinə görə, ərazi təmizləndikdən sonra cavabdeh qurumlara da göstərişlər verilecək: "Elementar bir şeyi deyim ki, ərazidə heç bir zibil konteyneri yoxdur. Sakinlər bu zibilləri hara atmalıdırlar? Ona görə də onlar məcbur olub, zibillərini bu əraziyə atırlar. Bu səbəbdən də ilk növbədə ərazi abadlaşdırılmalı, daha sonra isə müvafiq zibil konteynerləri qoyulmalı, texnika cəlb olunub, tullantılar zamanında daşınmalıdır. Yaranmış zibilxananı bu gün tam təmizləmək mümkün deyil. Çünki çirklənmə geniş ərazidə yayılıb. Ona görə də bütün aidiyyəti qurumlar işə qarışmalı, texnika cəlb olunmalı, ərazi tamamilə təmizlənməlidir. Bu işlər bir neçə gün davam etməlidir. Səvindirici haldır ki, ölkə ərazisində

bu kimi yerlərə çox az rast gəlinir. Belə bir halla rastlaşdığımız zaman da nazirlik tərəfindən müvafiq tapşırıqlar verilir və ərazi təmizlənir. Bu cür yerlərin yaranmaması üçün aidiyyəti qurumlar öz ərazilərinə nəzarət etməlidirlər. Ərazidə eyni zamanda təbliğat xarakterli plakatlar qoyulmalı, əhali maarifləndirilməlidir".

16 sayılı ərazi Ekologiya və Təbii Sərvətlər şöbəsinin sektor müdiri Rəhman Həziyev isə bildirdi ki, tez-tez nazirlik tərəfindən təmizliklə bağlı böyük tədbirlər həyata keçirilir: "Əsasən məişət tullantılarının qalaqlandığı yerlərdə, çirkab sularının axıdıldığı ərazilərdə iməciliklər keçirilir, bu kimi hallara qarşı ciddi mübarizə aparılır. Əsas məqsədlərdən biri əhalinin maarifləndirilməsidir. Biz tez-tez orta, ali məktəblərdə bu işlərlə bağlı görüşlər də keçiririk. Bu görüşlərdə, dəyirmi masalara alimlər, mütəxəssislər, QHT-lər, jurnalistlər də cəlb olunur. Əsas məqsəd ictimaiyyəti bu işə cəlb etməkdir. Çünki bu, bilavasitə bizim nazirliyin işi deyil. Bu işləri görməli olan müvafiq qurumlar var. Eyni zamanda əhali də çalışmalıdır ki, öz evinin içərisini qoruduğu kimi ətraf mühitə də bu cür yanaşsın. Hər kəs bir zibil atarsa, bir müddət sonra ərazi yarasız vəziyyətə düşər".

Həqiqətən də bu məsələyə hər kəs həssas yanaşmalıdır, hər kəs evinin içinə göstərdiyi diqqəti, qayğıni doğma divarlardan kənara - yaşadığı əraziyə, hərəkət etdiyi yerlərə də göstərməlidir. Bu olmadan ətrafımızı zibildən, çirkabdan tam olaraq təmizləyə bilmərik.

QEYD: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Rəcəb Əliyevin Kənd Təsərrüfatı və Aqrar Sənayesi Nazirliyinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün.

□ Etibar AĞAYEV

Dəhşətli istilər gəlir...

fəsadlardan necə qorunmalı?

Həkimlər bir neçə tövsiyəyə ciddi əməl etməyi məsləhət görür

Sinoptiklər iyul ayının ən isti ay olacağını proqnozlaşdırır. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi qarşımızdakı həftədə havanın temperaturunun yüksələcəyi ilə bağlı xəbərdarlıq edib. Belə ki, iyulun 3-dən 6-dək Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın maksimal temperaturunun 33-37 dərəcə, bəzi yerlərdə isə 39 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Iyulun 3-dən 6-dək Abşeron yarımadasında zəif küləklərin üstünlüyü və aradır durğun hava şəraiti fonunda isti temperatur diskomfortu gözlənilir ki, bu da əksər əhali üçün əlverişsizdir. Gündüz saatlarında uzun müddət açıq havada qalmaq məsləhət deyil. Azərbaycanın rayonlarında isə hava şəraiti yağmursuz olacaq. Gecə bəzi dağlıq ərazilərdə şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 21-26 dərəcə isti, gündüz 35-40 dərəcə isti, dağlarda gecə 14-19 dərəcə isti, gündüz 25-30 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Iyulun 3-dən 7-dək bəzi rayonlarda havanın maksimal temperaturunun 35-40 dərəcə, Naxçıvan MR-da və Mərkəzi-Aran rayonlarının bəzi yerlərində 41-43 dərəcə, dağlıq rayonlarda isə 28-33 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Bəs aşırı istilərdən necə qorunmaq? Bir sıra mütəxəssis isti günlərdə saat 10:00-16:00 aralığında çölə çıxmağı tövsiyə edir. Ancaq təbii ki, bir çoxları üçün bu saatlarda çölə çıxmaq mümkün deyil. Ən azı işləyənlər məcburən çölə çıxırlar. Məhz buna görə də çölə

çıxarkən açıq rəngli, yüngül, dar olmayan və möhkəm tolxunmuş parçalardan tikilən geyimlər geyinməyə üstünlük verməlisiniz. Bundan başqa, kənarları geniş və hava dəlikləri olan şapka geymək olar.

Qeyd olunan saatlarda dənizə girməməli və günəşlənməməlisiniz. Yay gəldiyi üçün hər kəs arıqlamaq və sağlamlıq üçün idmanın müxtəlif sahələri məşğul olmağa başlayır. Bu cür havalarda idmanla məşğul olmaq üçün səhər və axşam saatları seçilməli, hər bir saatlıq idman üçün ən az 2-4 stəkan maye qəbul edilməlidir. Vücud istiliyinin yüksəlməməsi üçün tez-tez duş alınmalıdır. Bu mümkün olmadıqda isə ayaqlar, əllər, üz və peysər soyuq su ilə yuyulmalı və ya silinməlidir.

Susuzluk hissi olmasa belə hər gün ən az 14-21 su stəkanı maye istemal edilməlidir. Yalnız ürək-damar xəstəlikləri, hipertoniya, piylənmədən əziyyət çəkən və böyrəklərində problemi olan insanlara çox maye istifadə etmək məsləhət deyil. Mütəxəssislər isti havalarda daha çox yaşıl çay içməyi tövsiyə edirlər. Yaşıl çay susuzluğu götürür, qara çay isidici ef-

fektə malikdir, kofe isə əksinə, susuzluq əmələ gətirir və orqanizmdən duz və mineralları yuyub aparır. Nənəli sərinc çay, reyhan demləməsi istilərdə ən gözəl içkidir.

Yeməklərə gəlincə isə isti havalarda bədənimizin nəm tarazlığı dəyişir və daha çox su itiririk. Həddindən artıq istilərdə qan qatılaşır. Buna görə də isti havalarda qidalanmaya diqqət etmək lazımdır. Yemək bişirərkən qızartma, qızartma, öz suyunda və ya az suda bişirmə kimi sağlam bişirmə üsulları tətbiq olunmalıdır. Bundan başqa, soyuq doğramac və ya qaspaçço kimi yeməklər də sizi həm sərinləşdirəcək, həm də orqanizminizi lazımlı rütubətlə təmin edəcək.

Güncürmələrə gəlincə isə Günəş şüaları altında çox qalan və gün vuran adama təcili yardım göstərilməzsə, o şəxsə hansısa bir travma qala, hətta ölə bilər. Həkimlər güncürmənin başın birbaşa gün şüalarının təsiri altında həddindən artıq qızması nəticəsində kəskin ağır vəziyyətin yaranması olduğunu deyirlər. Bu zaman beyinin qan damarları genişlənir və ona güclü qan axını baş verir. Bəzən xırda beyin qan damarlarının qırılması

hali da baş verə bilər ki, bu da mərkəzi və periferik əsəb sisteminin pozulmasına gətirib çıxarır.

Güncürmənin əlamətlərinə gəlincə, bunlar qızarmış sifət, dəhşətli baş ağrısı və başgicəllənməsidir. Bu əlamətlərdən sonra gözün qırmalması, ürək bulanması və müəyyən hallarda isə qusma baş verir. Bəzən burundan qanın axması və görmə qabiliyyətinin pozulması da baş verə bilər. Yardım göstərilmədikdə, xəsarət alan hüceyrəni itirir, təngnəfəs olur, nəbzi sürətlənir, ürək fəaliyyəti pozulur. Güncürmə dəri yanması ilə də müşahidə oluna bilər. Buna misal olaraq qızartı, suluq və sairə göstərmək olar.

Qeyd edək ki, güncürmənin 3 növü - yüngül, orta və ağır dərəcəli güncürmə var. Güncürmə zamanı ilkin yardım zərərçəkəni kölgəyə və sərin yerə aparmaq, başı yuxarı olmaqla uzatmaq, onu dar paltarlardan azad etmək, sərin su vermək, alın, qoltuqaltı və digər iri damarlar keçən nahiyələri soyuq su ilə silmək və ya kompres qoymaq lazımdır. Əgər qıcolma, huşun pozulması kimi ağır hallarda isə tibbi müdaxilə tələb olunur.

□ Günel MANAFLI

Gəncədə seroz xəstəsi intihar etdi

Gəncə şəhər sakini özünü kəsicilə xəsarət yetirərək öldürüb. APA-nın Qərb bürosunun məlumatına görə, 1968-ci il təvəllüdü Asif Qaraxanov yaşadığı evdə özünə şüşə parçaları ilə xəsarət yetirib. A.Qaraxanov dərhal Gəncə şəhər Abbas Səhhət adına 1 saylı Şəhər Xəstəxanasına aparılıb. Ona tibbi yardım göstərilsə də, həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Məlumatla görə, A.Qaraxanov qaraciyər serozundan müalicə almıuş.

Faktla bağlı Gəncə şəhər Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

“Nar” ilə Gürcüstanda rouminq daha sərfəlidir: “Tətill” paketlərindən birini sifariş et, səyahətin dadını çıxar!

Yay mövsümü ilə əlaqədar öz abunəçilərinin artan rabitə və mobil internet ehtiyaclarını qarşılamak üçün “Nar” rouminq qiymətlərini daha sərfəli etdi. Mobil operatorun təqdim etdiyi “Tətill” paketləri xüsusilə qonşu ölkələrə səyahət edənlər üçün daha əlverişlidir. Məsələn, Gürcüstanda mütəmadi səyahət edən istifadəçilər rouminqdə internetin indi daha sərfəli olduğunu qeyd edir, sərfəli internet paketləri sayəsində artıq Tbilisi və ya Batumidə də özlərini evdəki kimi hissədir, Wi-Fi axtarmağa ehtiyac duymurlar. Artıq Gürcüstanda gedərkən, “Nar”-ın “Tətill” paketlərindən birini sifariş edərək səyahət etmək olduqca sərfəlidir.

Təklif çərçivəsində 200 Mb həcmindəki “Tətill - 2” və 600 Mb həcmindəki “Tətill - 5” paketlərinin qiyməti müvafiq olaraq 2 və 5 AZN təşkil edir. Təklif “Nar” operatorunun 30 sentyabr 2017-ci il tarixinədək davam edəcək “Tətill” kampaniyası çərçivəsində verilir və ABŞ, İsrail, Ukrayna, İran, Rusiya, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Tacikistan kimi ölkələri də əhatə edir. “Tətill - 2” paketinə qoşulmaq üçün *777#102#YES, “Tətill - 5” paketinə qoşulmaq üçün *777#105#YES, paketdaxili internet balansını yoxlamaq üçün isə *777#20#YES kodunu yığmaq kifayətdir. “Nar” rouminq xidməti və tariflər haqqında daha ətraflı məlumatı nar.az internet sahifəsindən öyrənmək mümkündür.

“Azerfon” şirkəti 21 mart 2007-ci ildə “Nar Mobile” ticarət nişanı ilə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərin istifadəsinə verib. 2,3 milyon istifadəçisi olan “Nar” hazırda ölkə ərazisinin 99%-ni əhatə edən və 6000-dən artıq baza stansiyasından ibarət olan geniş şəbəkəsi ilə abunəçilərinə yüksək keyfiyyətli xidmət göstərir.

Gəlin birlikdə böyüək

Elan

İbrahimov İsmayıl Məhəmmədəli oğlunun adına Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Əliyev Əliyev 45, mənzil 106-ya verilmiş çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 138 (6752) 3 iyul 2017

Ayaqqabı dabanını göstər, kim olduğunu deyim

Hündürdaban ayaqqabının dabanlarının kənara çıxması pis görüntünün meydana gəlməsinə səbəb olur. Amma geyindiğiniz ayaqqabının dabanlarının hansı istiqamətdə əyilməsi sizin xarakterinizi təyin edə bilər. Əgər ayaqqabınızın dabanları içərisinə doğru əyilsə və siz kişisənizsə bu sizin həyatda qərar qəbul edə bilməyən kişi olduğunuzu bildirir. Əgər dabanlarınız ayaqqabının içərisinə doğru əyilsə və siz qadınsınızsa o zaman sizin yaxşı xarakteriniz var.

Ayaqqabının dabanlarının xaricə-ərxaya doğru əyilib çıxması sizin kömək-siz biri olduğunuzu bildirir. Əgər ayaqqabının dabanı xaricə yanlara doğru əyilsə, bu ayaqqabı sahibinin diqqətsiz və dalğın xarakterli olduğunun göstəricisidir.

Kişinin geyindiği ayaqqabının dabanı hər iki tərəfdən əyilmişsə, bu onun sahibinin dostcanlı olduğunu bildirir. Əgər qadın ayaqqabısı hər iki tərəfdən əyilmişsə o zaman deməli həmin qadın ən yaxşı anadır. Dabanı çox sıxılmış ayaqqabı sahibinin yastı-ayaq olmasının göstərir. Dabanı sürtülməmiş ayaqqabı sahibinin tez-tez ayaqqabı dəyişdirdiyini bildirir.

Ərinə 6 aylıq hamiləliyini sürpriz kimi söylədi

Amerikalı Nataşa Doqerti 6 ay sonra dənizdən evinə qayıdan ərinə sürpriz edib. Bu barədə "Associated Press" xəbər verir. Bütün ailə San-Dieqo sahilində, ABŞ-ın Hərbi Dəniz Donanmasının əsgəri Kris Doqertini qarşılamaq üçün sahilə yığılıb. O, gəmidən düşən kimi yanvardan bəri üzünü görmədiyi üç oğlunu qucaqlayıb. Daha sonra o, üzərində "Uşağın atası, xoş gəldin" sözləri yazılmış plakat tutan həyat yoldaşına yaxınlaşıb. O, əri yaxınlaşanda plakata aşağı salıb və hamilə olduğunu ona göstərib. Təəccüblənmiş dənizçi həyat yoldaşının qarnına əli ilə toxunub və "bu, həqiqidir?" deyərək soruşub.

Nataşa Doqerti əri üzümə gedəndən qısa müddət sonra hamilə olduğunu bilib və bunu sirr kimi saxlamaq istəyib: "Bu, çox çətin idi, amma nəticədə buna dəyərdir". Dördüncü

uşağın dünyaya gəlişinə bir aydan az qalıb. 2015-ci ildə Amerikanın Massaçusets ştatı sakini olan bir qadın doğuma bir saat qalmış hamilə olduğunu öyrənmişdi.

Bikini formalı pizza hazırladılar

Amerikanın Villa İtalian Kitchen adlı pizza şəbəkəsi "pizza-kini" adını daşıyan, pizzadan hazırlanmış bikinini satışa çıxardılar. Bu barədə UPI xəbər yayıb. Kampaniya nyu-yorklu dizayner Cessi Birdenlə əməkdaşlıq edərək, belə bir çimərlik paltarını hazırlayıb. Onu belli ölçüdə xəmir, mosarella pendiri, tomat sousu və pepperonidən hazırlayıblar. İstifadəçilər istədikləri dadda bikini seçə bilərlər.

Pizzadan hazırlanmış lara yaxındır. Sifariş qəbul bikininin qiyməti 10 min dol-

Kitchen şirkəti ilə Facebook vasitəsilə əlaqə yaratmaq kifayətdir. Qiymətə konsultasiya, ölçülərin götürülməsi və qeyri-adi çimərlik kostyumunun yoxlanılması daxildir.

Pizza-kininin hazırlanmasına yaxınlaşmaqda olan milli bikini günü səbəb olub. Milli bikini günü hər ilin 5 iyul tarixində keçirilir. 1946-cı ilin bu günündə rəqqasə Mişelin Bernardini Parisdə ilk dəfə hazırlanan çimərlik paltarını nümayiş etdirib. Cessi Birden məşhur musiqiçilərin müxtəlif ərzaqlardan hazırladığı portretləri ilə məşhurdur. Onun portretləri ketçup, popkorn, duz, istiot və fərqli edvalardan hazırlanıb. O, eyni zamanda Honda, The Gap, McDonald's və American Express kimi təşkilatlarla əməkdaşlıq edib.

2016-cı ildə isə Böyük Britaniyada dünyada ilk dəfə yeyilən gəlin paltarını hazırlanıb.

QOÇ - Maliyyə problemlərinizin artması ümumi ovqatınızda mənfi çalılar yaratmaqdadır. Azacıq səbr edin, yaxın vaxtlarda kisəniz ağırlaşacaq. Gün boyu əsas diqqətinizi sevgiyə yönəldin ki, rahatlanasınız.

BUĞA - Ulduzların düzümü maraqlı insanlarla rastlaşma ehtimalınızdan xəbər verir. Amma onların arasında bir neçəsi ovqatınızı aşağı salmağa çalışa bilər. Uzaqgörən və düzümlü olun.

ƏKİZLƏR - Qarşınızda füsunkar bir gün var. Bəxtinizə inanırsınızsa risk etməyə dəyər. Çünki gözlənilməz sürprizlər yolunuzu gözləyir. İstənilən ikitərəfli əməkdaşlıq uğurludur.

XƏRÇƏNG - Təxminən saat 14-ə qədər özünüzdə gərgin situasiyalardan qorumağa çalışın. Köhnə palan içi sökməyin. Bunu bacarsanız, günortadan sonra sevindirici xəbər eşidəcəksiniz. Maraqlı təkliflər də gözlənilir.

ŞİR - Hiss olunur ki, səhhətiniz ürəkəcan deyil. Lakin narahatçılığa əsas yoxdur. Çünki həkim əlinə düşməyəcəksiniz. Günortadan sonra sevindirici xəbər eşidəcəyinizə inanın. Səfəri təxirə salın.

QIZ - Mövcud problemlərinizi həll etmək üçün kənarından dəstək almalısınız. Əks təqdirdə uğursuzluqla üzləşəcəksiniz. Saat 14-17 aralığı bu baxımdan çox əlverişlidir.

TƏRƏZİ - İxtiyarınızda olduqca gərgin bir gün durur. Bəri başdan bütün vacib işlərinizi təxirə salın. Münaqişələrə həvəs göstərməyin, neytral olmağa çalışın. Bəxtinizdə pul da var.

ƏQRƏB - Astroloji göstəricilər yalnız qonaqlıq və səfərlər üçün uğurlu ərafə olduğunu bildirir. Odur ki, digər işlər barədə baş sındırmağa dəyməz. Nəzərə alın ki, mənfi yüklü Ay da sizin bürcdədir.

OXATAN - Göy qübbəsi yalnız ailə-sevgi məsələlərində uğurlara yaxın olacağınızı bildirir. Fəaliyyətdə və ya digər münasibətlərdə isə vəziyyət heç də qənaətbəxş olmayacaq. Yalan danışmayın.

OĞLAQ - Yaxşı olar ki, saat 13-ə qədər bütün vacib işlərinizi təxirə salasınız. Əks təqdirdə cəhdləriniz boşa çıxacaq. Sonrakı saatlarda isə perspektivli sövdələşmələrin iştirakçısı olacaqsınız.

SUTÖKƏN - Daxili tərədudləriniz ümumi sabitliyinizi pozmaqdadır. Nəyi, necə edəcəyinizi müəyyənəlməyə bilmirsiniz. Odur ki, həyata açıq gözlə baxın. Enerjinizi sevgidən alın.

BALIQLAR - Ne qədər yorucu təqvim olsa da, usanmağa dəyməz. Çünki yeni həftədə zəhmətinizin bəhrəsini görə bilərsiniz. Saat 17-dən sonra üreyinizə yaxın simsarlarınıza baş çəkməyə çalışın. Dərman qəbul etməyin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Ayı konfet almaq üçün mağazaya girdi

Alyaska ştatında ayı mağazaya daxil olub. Bu barədə videoyazı iyulun 1-də Alaska Dispatch News saytında yayılıb. Ayı üzərində konfetlər olan piştaxtaya yaxınlaşıb və onları incələməyə başlayıb. Mağazanın əməkdaşı Rocer Tibadonun sözlərinə görə, öncə heyvanın it olduğunu düşünüb. Amma bir neçə saniyə sonra qarşısındakının ayı olduğunu fərq edib. "Hesab edirəm ki, o, çox balaca idi. Yəqin ki, yanında başqa ayılar da var idi. Amma onlar mağazaya girmədilər".

Piştaxta ilə yanaşı kofe içən alıcı isə güclü şəkildə əlini əlinə vuraraq ayını qovub. Tibadonun sözlərinə görə, ayı təsərrüfat malları satılan mağazaya üz tutub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "B-Z" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100